

کبوترشناسی در افغانستان

نوشته کریم پوپل

۲۰۱۷. مارچ ۴.

شهر کالنگ دنمارک

مقدمه: کبوتر چه است

کبوتریا کفتر. کبتر، کوتر. حمامه، نامه بر، عغد، سعدانه. صُلُصَلَّة، رقاء، کُوتر نوع پرنده بال دار است که در آردر Columbiformes و فامیل Columbidae بوده دارای ۵ زیر فامیل ۴۲ جنس و ۳۱۰ نوع میباشد. نام علمی کبوتر *Columba livia* بوده. مهمترین پرنده این خانواده کبوتر خانگی، کبوتر قطب نما، قمری، فاخته، موسیچه میباشد. زیاده انواع آن بین کشورهای آسیای جنوبی و استرالیا وجود دارد. نوع رنگین قیمتی آن در افغانستان ایران و عراق و نوع دور پرواز آن در اروپا وجود دارد. کبوتر به انواع صحرائی، ملاقی، زنگاری، کبوتر چاهی، کبوتر کاغذی، کبوتر دم چتری، قاصد، طوقی گردن، کاکلی، غبغبی، پرپای، رنگین، زینتی، گوشتی و غیره تقسیم شده است. کبوتران در هر جای برای خود آشیانه می سازند نوع آن در هند در بین چاه های کم آب خانه ساخته بنام کبوتر چاه یاد میشوند. منقار کبوتران ضعیف و در قاعده برآمده است. در حدود ۷۲ گونه تنها کبوترجنس خانگی در سراسر کره زمین تشخیص داده شده است و چون گونه های این جانور بوسیله انسان، اهلی، تربیت و پرورش داده شده اند از این لحاظ نژادهای بسیاری از آن تا بحال بوجود آمده اند بطوری که در هر کبوترخانه می توان نژاد مخصوصی را برحسب انتخاب مربی تولید کرد. این پرنده با زوج خود (نر و ماده) زندگی می کند. کبوتر ماده ۸ تا ۱۰ روز پس از جفتگیری تخم می گذارد و نر و ماده بنوبت مدت ۱۸ روز روی تخمها می خوابند. (کبوتر نر فقط بعد از ظهرها روزی چند ساعت روی تخم می خوابد). پس از بیرون آمدن چوپه ها، مدت چهار هفته و گاهی بیشتر، پدر و مادر به آنها غذا می دهند و پس از این مدت چوپه ها، برای جستجوی غذا از لانه پرواز می کنند. همه انواع کبوتر دانه خوارند و از ارزن و گندم و جو و برنج و شاهدانه و کنجد و ماش جوار و دیگر حبوبات برای تغذیه استفاده می کنند. در دهات معمولاً کبوتران غذای خود را از مزرعه درختان و غیره پیدا می کند، از اینرو نگهداری کبوتر خرچی ندارد و از این کبوترها فقط بمنظور استفاده از گوشت آنها نگهداری می شود. حس جهت یابی این پرنده بسیار قوی است و بدین جهت برخی گونه های آن را بمنظور نامه رسانی و کسب خبر تربیت می کنند و به آنها کبوتر قاصد (نامه بر) گویند. چنین کبوترانی در موارد لزوم، خدمات با ارزش را انجام می دهند. بقول معروف و بر حسب شریعت موسی مرغان پاک بوده جفت و رفیق خود را بسیار دوست دارد چنانکه اگر جفتش گم، کشته و یا مفقود شود محزون نشسته آثار غم و اندوه از وی مشاهده میشود.

تعبیر خواب کسی که کبوتر را در خواب ببیند

در جهان کبوتر مرغ بی آزار نمونه محبت صلح و دوستی مرغ عشق به لانه زادگاه و ماده خود شناخته شده است. اگر محبوسی در خواب کبوتری سفید ببیند از زندان خلاص می شود. اگر بیماری این خواب را ببیند شفا حاصل می کند. اگر قرضدار ببیند قرض خویش را می پردازد. معبران نوشته اند کبوتر در خواب نشانه زن است اگر دختری جوان کبوتر در خواب ببیند شوهری مناسب برای او پیدا می شود. کسی اگر کبوتر در حال پرواز را در خواب ببیند از مسافر غایب نامه ای و خبری دریافت می کند. اگر کسی در خواب ببیند گوشت کبوتر می خورد از مال زنی استفاده می کند. اگر کسی ببیند بر بام یا در حویلی خانه اش کبوترانی نشسته اند صاحب ثروت می شود. دیدن کبوتر سفید در خواب فردا خوب دارد.

فرهنگ کبوترداری در افغانستان

در افغانستان مردم کبوتران را بمقاصد پرش زیاد استفاده نموده در بام خانه خود برای آنها خانه ساخته مدام در فکر پرورش و دانه دادن آن میشود که این عمل یک شوق بوده میتواند تمام زندگی خود را با این شوق با عمر طولانی بخوبی سپری کند. زیاده افغانها کبوتران رنگه و مست را خیلی خوش دارند با داشتن کبوتران خوش رنگ بخود خیلی افتخار می نمایند. معمولاً کبوتر بازان در کفتر خانه خود یکعدد جارو جام آب چوری (تکه بالای چوب غرض ترساندن کبوتر) ، جال برای گرفتن کبوتر، ماده خیل و عده از کبوتران نر داشته از آن پرستاری می کنند.

انواع جنسهای کبوتر

Gardanews

نیکو بار

Seratnews.ir

فاخته جنگلی

2013/9/23 13:06

اسکندرون

WWW.NETGASHT.COM
نت گشت

قمری جنگلی

www.jahaniha.com

امپراطور

کبوتر تیرخورده

دمنده

طوطی کبوتر نایاب

کبوتر فرشته سیاه آن در کابل وجود دارد

کبوتر تاجدار

نام کبوتر نام است که از سالهای دور تا حال چندان تغییر ننموده است. در زبان سانسکریت Kapota کبود به معنی آبی تیز و تا پرنده را می گفتند. بعداً «تر» یا طیر گردیده یعنی در آن زمان کبوتران همه رنگ کبوتران صحراهی داشته اند بدین ملحوظ نام کبوتر از آن پرنده مشتق شده است.

انواع کبوتران افغانی

در افغانستان کبوتران پرشی خیلی اهمیت داشته معمولاً از روی رنگ برایش قیمت گذاری میشود. کبوتران که دارای رنگهای تیز روشن بدون خال باشد قیمت بها است. کبوتران افغانی پرشی، زینتی، گوشتی و صحرایی میباشد. علاوه بر این در زیارت‌های و محلات مذهبی کبوتران خانه نموده فرهنگ است که مردم غرض بدست آوردن ثواب به آنها دانه می دهند. این کبوتران زیاده از جنس صحرایی و کاغذی میباشد. مشهورترین شهر که هزاران کبوتر دارد کبوتران سفید کاغذی شهر مزار شریف میباشد. مردم شهر بنام کبوتران سخی این کبوتران را پرستاری مینمایند.

نام کبوتران افغانی از روی رنگ چشم و گل

۱. شیرازی

سیاه شیرازی سبز شیرازی، سرخ شیرازی، زرد شیرازی، سرمه شیرازی، لاکه شیرازی و غیره

۲. سوزپتین، سوزروشن، سوزسینه، سوزسار، سوزسارایی، سوزخال، سوزچپ.

۳. لایی شیرازی یا گوره شیرازی، لایی چپ، لایی خال. لایی یعنی نصواری یا سرخ خیره

۴. طوسی: طوسی شیرازی، طوسی چپ، طوسی خال. طوسی رنگ سیاه خیره یا فولادی سیاه دل میباشد.

۵. زرد، زردشیرازی. زردچپ. زرد خال زرد سینه زرد پتین

۶. زاغ یا کلاغ، سیاه شیرازی. سیا چپ. سیا خال، سیاه پتین، سیاه سینه

۷. مگسی شیرازی. مگسی چپ، مگسی سینه

۸. پتین: سیاه پتین. سرخ پتین. زردپتین. سوز پتین. مشکی پتین

۹. سار، سفیدسار. زردسار. سوزسار، مشکی سار سرخ سار

۱۰. لاکه. لاکه چپ. لاکه یعنی سیاه تیز

۱۱. جوگی: سیاه جوگی، سرخ جوگی سبز جوگی زرد جوگی کفتر جنگی است.

۱۲. سرخ ویا سرخ آتشی. سرخ شیرازی، سرخ پتین، سرخ سینه، سرخ جوگی، سرخ خال ...

۱۳. زردکابره. سرخ کابره. سیا کابره. سوزکابره.

۱۴. سرخ شوشتری. سیاه شوشتری. زردشوشتری.. رنگ این نوع نزدیک به جگری

۱۵. رنگهای دیگر، مشکی ویا دودی مشعل، زردکاهی. کاغذی، زیره یی، بور، گلپار امری و

قصب، فرشته کمیاب ... کبوتر زاغ بکلی سیاه بوده کلاغ سیاه ابروی سفید دارد. کبوتر گلپار

نزدیک به بور است کبوتر بازان او را از روی قد وقامت می شناسند.

کبوتران ماده

کفتر باز ه معمولاً علاوه بر کبوتران ماده چوچه گذار کفتر ماده دیگری را بنام ماده بیرنگ ویا ماده خیل ویا پتکی نگهمیدارند. معمولاً بال این ماده را قیچی می کنند. در زمانیکه میخواهند خیل را دوباره بنشانند این ماده را به هوا گرفته از کبوتران دعوت می کنند که دوباره بنشینند. در خیل پرانی همه کفترهای خیل نر اند و با همان یک ماده خیل جوره می باشند. ماده خیل ویا پتکی همیشه بال قیچی می باشد. بانرها جوره ولی از نرها جدا نگهداری میشود.

کبوتر خانگی

Columba livia domestica

کبوتر خانگی از نسل کبوتر صحراچی یا کبوتر مسافر می باشد. طی هزاران سال که گذشت کفتر بازان و شوقی ها این کبوتران را در خانه حفاظت نموده از آن نسلهای رنگین بمان آورده اند. کبوتران خانگی به دو بخش تقسیم شده است زینتی و دوم بنام پرشی یاد میشود که الی ۱۸۰۰ کیلومتر خانه خود را یافته میتوانند. به همین منظور در قدیم این کبوتر را از خانه اش دور نموده از آنجا در بدنش نامه می گذاشتند. بهترین کبوتران رنگی در افغانستان سپس در ایران پاکستان و هند میباشد. کشور که فرهنگ کفتر پرانی و شرط زنی دارد افغانستان و ایران میباشد. قیمتی ترین کفتر در شیراز وجود دارد. دلایل که در افغانستان کبوتران رنگه زیاد است دو چیز است یکی مسکن خوب برای کبوتران است دوم کشورهای همسایه اش انواع کبوتر داشته ، کفتر بازان افغانی از القاح تمامی اینها نسلهای مختلف را بوجود آورنده اند. در جهان کبوترهای خانگی نیز انواع زیاد داشته مردم در خانه های خود نگاه میدارند.

در فرهنگ افغانی کبوتر خوب چه است؟

در فرهنگ کبوتر بازان کبوتر خوب باید این خواص خوب داشته باشد.

۱. رنگ خالص بدون خال دیگر رنگها باشد .
۲. نول مقبول و جلا دار باشد نه سفید نه خالدار بلکه شیرچائی نوک آن کمی سیاه باشد
۳. قد بلند غمبری جنگی مغرور و پرش دور داشته باشد.
۴. بینی زیاد زخ دار خالدار نباشد بینی خورد برنگ سرخ تیز یا مایل به شیرچائی و پهن باشد.
۵. پایش مناسب خورد بدون زخ و خط سفید باشد. هر قدر پایش سرخ روشن باشد بهتر است.
- چشمانش چند رنگه باشد. کفتر چشم سیاه یاسرخ کفتر کم قیمت است. کفتر که دور مردمک چشمش حلقه سبز یا آبی داشته باشد بهتر است.
۶. بالایش مقبول دراز یک رنگ بوده کمی چسپیده باشد. بال افتاده ارزانتر از بال چسپیده است.
۷. دمش رنگ مانند رنگ بال و سر داشته باشد. هر قدر در یک کفتر سفیدی زیاد باشد ارزانتر از دم رنگه است.
۸. ناجوان و گریزی نباشد.

در محل که کبوتران تولد شده و در آنجا با ماده یکجا شده باشد خانه اصلی اش بوده هرگز آنرا فراموش نمی کند. بعضاً اتفاق افتاده این کبوتران پس از سالهای دراز از محل دوم پرواز نموده به زادگاهش بر می گردد. در فرهنگ افغانی علاوه بر کبوتر پرشی کبوتران زینتی و گوشتی و مسافر نیز نگهداری میشوند.

انواع کبوتران پرشی افغانستان

کفتر پرانی یکی از شغل و شوق مردم افغانستان بوده عده آماتور و عده مشغول همین شغل هستند. در شهر کابل از سالیان دراز بازار بزرگ بنام کفتر فروشی وجود دارد. که درین محل انواع کفترها غرض فروش گذاشته شده است . پس از کابل مردم هرات و مزار شریف شوقی کفتر بازی میباشند. کفتر بازان خوش دارند کفترهای شان به مسافه دور و بلند پرواز نموده دوباره به خانه خود برگردند. خانه کفتر ها معمولاً در بام ساخته شده توسط تور و اشپلاق کبوتران را پرواز می دهند. خوراک کبوتران ارزن بوده بعضاً ماش گندم چهار مغز میده جوار میده شادانه می خوراندند. کبوتران میتوانند پس از هر ۲-۳-۴ ماه دو تخم گذارند.

خوابیدن یا نشستن روی تخم را هر دو کبوتر با هم به صورت نامساوی انجام میدهند، یعنی چند ساعت نر میخوابد و چند ساعت ماده و معمولاً شب‌ها هم ماده روی تخم‌ها میخوابد و نر بیرون خانه در فضای آزاد استراحت میکند. یک کبوتر پس از ۴۰-۴۵ ساعت پس از جفت‌گیری شروع به تخم‌گذاری می‌نماید. چوچه پس از ۱۸ الی ۲۲ روز بدنیا آمده در هفته دوم شروع به پرگذاری اصلی نموده در مدت ۳۵ روز یک کبوتر جوان میشود. در ۱۷ روزگی سراغ دانه در ۳۰ روزه گی سراغ آب را می‌نمایند. در ۴۵ روزگی باید جفت از چوچه دور شود. کشنده‌ترین مرض چوچه‌ها بکتیریا نیوکاسل است باید واکسن شود. کبوتران ماده الی ۵ سال خوب چوچه میدهد یک کبوتر ماده میتواند در یک سال ۱۲ قطعه چوچه دهد. فاصله جفت‌گیری در خزان زمستان ۴۵ روز بوده در بهار تابستان ۳۲ روز بعد میباشد. طول عمر متوسط کبوتران ۱۵ سال میباشد ولی بعضی از جنس کبوتران تا چهل سال زنده بوده میتواند. تشخیص عمر کبوتر از تعداد بال‌شاه پر بینی چشم و رفتار معلوم میشود. کبوتران صحرائی عمر زیاد داشته میتوانند در سال الی ۸۵ چوچه بیاورند. در کشورهای پیشرفته تخم کبوتر را جمع نموده تعداد تولید تخم را از ۱۵ به ۷۵ عدد رسانده در ماشین می‌گذارند زمانیکه چوچه از تخم برآمد تقسیم مادران می‌کنند. یک مادر الی ۳ چوچه را می‌تواند تغذیه نماید. برای مدت هفت روز از دهان مادر چوچه‌ها ماده شیر مانند ترشح گردیده چوچه‌ها را تغذیه می‌نمایند.

انواع کبوتران افغانی از روی رنگ

جنس شیرازی

جنس شیرازی کبوتران را گویند که دوبرال و سر آن یک رنگ باشد دم این پرنده اگر سفید باشد دم سفید اگر همان رنگ بال را داشت دم رنگه یاد می‌گردد.

۱. سیاه شیرازی

سیاه شیرازی دم رنگه پایپیچ دار

سیاه شیرازی دم سفید

کفتر های کابل

سر مه شیرازی دم سفید

سرخ شیرازی دم رنگه کابلی

کفتر های کابل

سرخ شیرازی دم سفید

کفتر های کابل

زرد شیرازی دم رنگه

کفتر های کابل

زرد شیرازی دم سفید

کفتر های کابل

مگسی شیرازی

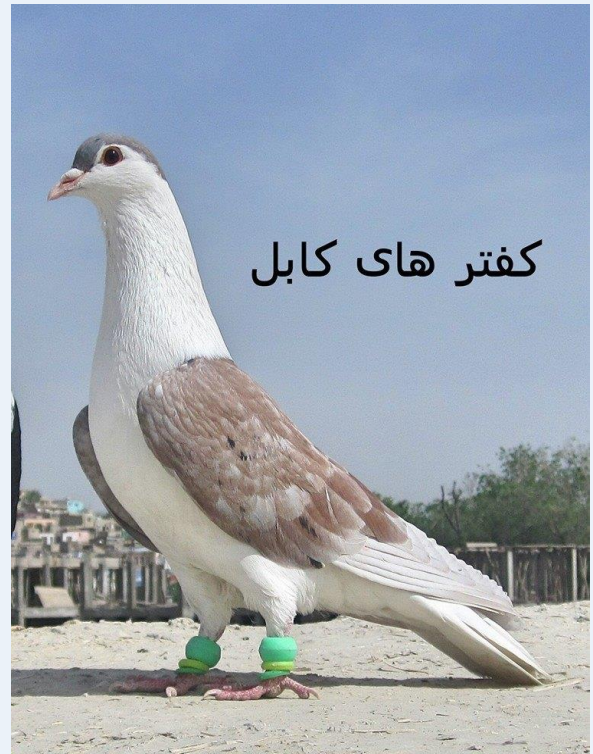

کفتر های کابل

سرمه شیرازی

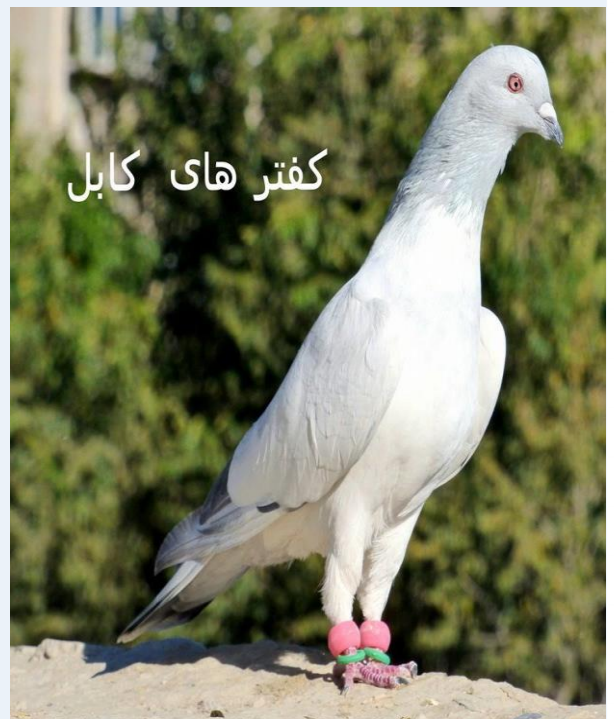
مگسی شیرازی دم رنگه

گوره شیرازی

پتین

آن گروه از کبوتران را گویند که دوشاه پر بالهای آن رنگه دیگر پر بال سفید یا خالدار باشد. به همان رنگ که سر آن دارد. پتین گفته میشود. کبوتر های پتین افغانی برنگهای سیاه سینه، سرخ، زرد، مشکی ها، مرغابی ها، پتین چپ، پتین مهتاب پشت با رنگ های مختلف شامل بوده که دم آن رنگه و یا سفید میباشد. از جمله کبوتر های سیاه پتین های زرد گل و سرخ گل و پتین ها مهتاب پشت دم رنگه و دم سفید با پشت دم و سر دمبی بسیار جالب و دیدنی است.

سبز پتین دم رنگه

سرخ پتین گلدار

زرد پتین

سرخ پتین

سبز پتین

سیاه پتین طوقی

سیاه پتین گلدار

امری

امری کبوتران است رنگ آن خاکستری بوده در قسمت اخیر بال آن دوخط بشکل تقاطع یا مخالف مسیر شاه پر باشد. در صورتیکه دم آن خاکستری یا سبز باشد دم رنگه اگر سفید بود تنها امری یاد می نمایند. در چند سال اخیر امری های سایر رنگ ها نیز از کشورهای خارج وارد گردیده از آن نسل گیری شده است.

امری رنگه پاچه دار

امری دم سفید

فیاد ساکساول

امری خالدار

امری ها

چپ

به کبوتران اطلاق میشود که یک بال آن رنگه بال دیگر سفید باشد. اگر نصف دم یک کبوتر رنگه نصف آن رنگه باشد نیز دم چپ گفته میشود. در دنیا نوع دوچپ کم پیدا و خیلی قیمتی میباشد. دوچپ به این معنی است که یک بال آن یک رنگ بال دیگر آن رنگ داشته باشد.

زرد چپ

سرخ چپ دم رنگه

سیاه چپ

سرخ پتین چپ دم رنگه

مگسی چپ

سبز چپ

دوتا دو چپ

کبوتران خاص یک رنگ

کبوتران که خالص یک رنگ دارند بنام همان رنگ آن یاد می‌گردد. مثلاً سرخ خالص را آتشی، سیاه را بنام زاغ زرد را بنام زرد و سبز را بنام سبز سفید را بنام کاغذی یاد می‌کنند. بعضاً رنگها خیره می‌باشد بنام بور سبز خیره یاد می‌نمایند.

کفتر های کابل

جنگی خط اول جاده

زرد

موشکی دم سفید یا موشکی مشعل

زاغ یا کلاغ

کفتر های کابل

کاغذی

سار

کبوتر سار یا کندهاری یکی دیگری از کبوتران افغانستان است که نه تنها زیبایی خاص خود را دارد بلکه در قد و اندام نیز نسبت به کبوتران دیگر عظیم الجسه تر می باشد. رنگ این کبوتران به شکل های سار چپ ، دم سفید و دم رنگه و گاهی به شکل سار جوگی و سار کاره نیز می باشد. اما اغلبا رنگ سار در شیرازی و چپ نیز ظاهر می شود که علاقمندان زیاد آنتیک بازان می باشد. بهترین سار همانا سار های گل سنگ و هفت رنگ می باشد. تصویر کبوتر های سار قرار ذیل است.

سار زنگاری سینه

سار سرخ سینه با سار گل سنگ

کفتر های مزار شریف

سار گلرنگ

سار گل سنگ

سار چپ

سار گل سنگ

جوگی

کبوتر جوگی نوع اند که در ابتدا نسل اصلی آن گوشتخوار بوده است. این کبوتران جنگی بوده گردن آن مانند عقابهای قطبی میباشد. معمولاً چشمان سبز منقار تیز دارند. کبوتر بازان جوگی را بنام (گل سر) یاد نموده یکی دیگری از کبوتر های زیبای افغانستان است که به رنگ های مختلف و دم سفید و دم رنگه پیدا می شود. همچنان کبوتر جوگی میتواند جوگی چپ و یا جوگی سینه (هر دو طرف بالش به استسنا 7 یا بیشتر و یا کمتر رنگه و متباقی سفید می باشد) نیز باشد.

عقاب قطبی

کبوتر جوگی سیاه پتین

جوگی امری

جوگی سبز

جوگی زاغ

چوگی سرخ پتین

جوگی گل سنگ

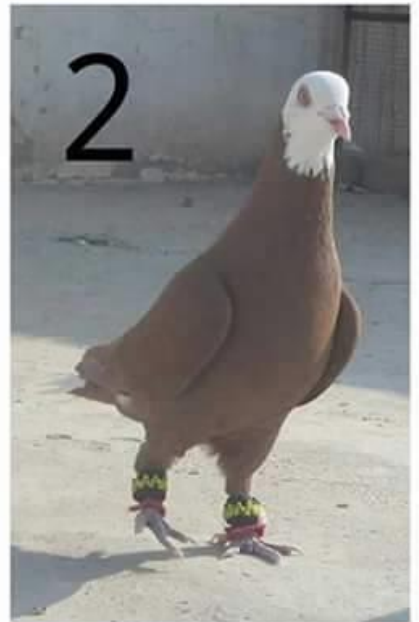

سرخ جوگی

کفتر های کابل

سرخ پتین جوگی

سیاه جوگی

کبوتران به اسم سینه

کبوتران که بال سفید یا سفید خالدار بوده ولی سینه آن کاملاً رنگین باشد بنام همان رنگ و در آخرش کلمه سینه را ذکر می کنند. اگر سینه کبوتر سیاه باشد بنام سیاه سینه اگر سرخ بود بنام سرخ سینه به همین ترتیب زرد سینه سبز سینه مشکی سینه سرمه سینه و غیره میباشد. اگر بالش خال داشت دمش سفید گوید زرد سینه خالدار دم سفید اگر دوش رنگ بود دم رنگه یاد میشود. نگاه کنید به تصاویر ذیل

کفتر های کابل

زرد سینه دم رنگه

شوشتری سینه دم رنگه

سبز سینه دم رنگه

ششتری سینه نعل پا

سیاه سنه دم رنگه در قسمت پائین سیاه پتین

سرخ سینه خالدار

سرخ سینه

سیاه سینه خالدار

الوان سینه

سیاه سینه خالص

زنگاری سینه

سیاه سینه

سرخ گردن

سیاه سینه بال چتکه ای

زرد سینه

مگسی

مگسی کبوتران است که بالهای آن چتکه ای بوده باقی سفید باشد. بعضی انواع آن تنها سینه اش مگسی است که مگسی سینه خوانده میشود. بعضی آن تنها سر آن یا گردن آن مگسی میباشد. به همان جای که مگسی دارد یاد میشود. مثلا مگسی شیرازی ، مگسی چپ ، مگسی دم ، مگسی سینه و مگسی سر.

کفتر مگسی بشکل زینتی دم چتری مگسی تاجدار ، مگسی باچه دار و غیره نیز می باشد.

مگسی شیرازی زرد گل

مگسی شیرازی تاج و پاچه دار

مگسی گوره پتین

مگسی سینه

زرد مگسی چپ

مگسی سار و مگسی سینه عروس

مگسی شیرازی دم سیاه

کفتر های کابل

مگسی شیرازی

انواع کفترهای غیر قیمتی

کبوترهای که در بالا ذکر شد . به جز دوچپ باقی یافت می شود. ولی تعداد از رنگها ندرتاً تولد میشوند. مانند سور، سیاه زرد سبز پشت، سرک ، فرشته ، و غیره می باشد. کبوتر که کاملاً سفید بوده سر آن رنگه باشد یا یک خال در پشت بال سینه داشته باشد همه کبوتر یک خال گفته میشود.

کفتر های خیر خانه

سرخ خال

kabotar-ramsar.blogfa.com

یکخال

سرخ خال

سیاه خال و سبز خال

کفتر های کابل

انواع کفترهای کم قیمت

بور

بور از جمله کبوتران کم قیمت بوده معمولاً از ماده آن غرض چوپه گیری استفاده می نمایند. بور یعنی یکی از حصه بدنش خالهای نامنظم رنگه چتکه ای یا گل سنگ یا رنگهای خیره داشته باشد. اگر چشمانش آبی بود. سار بور است. اگر چشمانش آبی نبود سرخ یا سیاه بود به همان رنگ که است یاد میشوند. مثلاً کله بور سینه بور یا بور سیاه بور مشکی و غیره کلمه بور یک کلمه ایرانی بوده به پرندهگان که دارای چندین رنگ نامنظم باشد گفته میشود. در کابل کبوتر زرد و سبز کمرنگ را بور گویند.

کله بور دم رنگه

کله بور دم سفید

انواع کبوترهای دیگر

سیاه پتین گردن طوقی

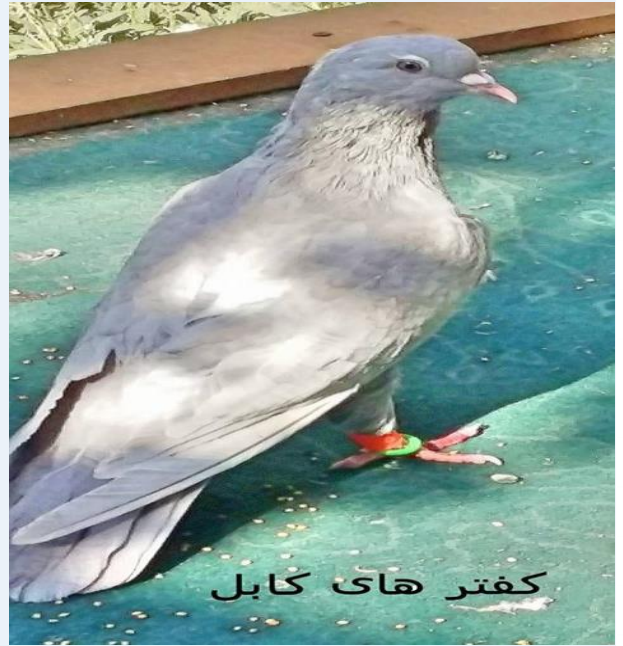

بور

زرد بور

کفتَر های کابل

کفتَر های کابل

زرد جوگی

کلاغ خاکستری

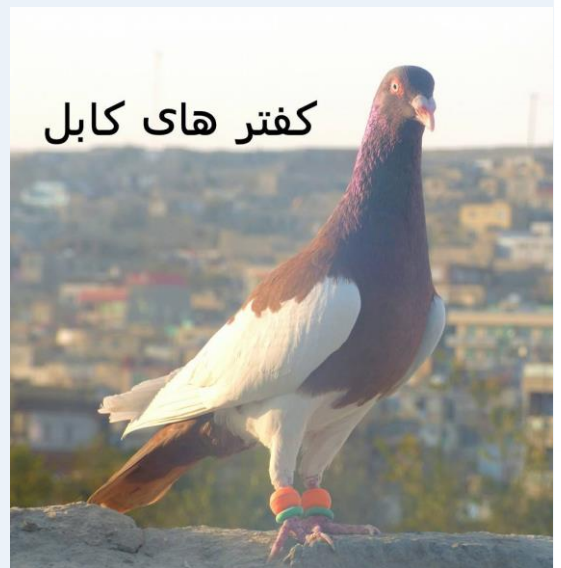
کفتَر های کابل

سبز روش دم سفید

سیاه گردن طوقی

کفتَر های کابل

سرک سیاه

سرخ سینه عراقی

کفتر های کابل

عراقی سیاه سینه

دنمارکی

قره قلی

کفتر های کابل

قصب

لاری

سیاه

مشکی سینه

کفتر های کابل

لیلی

کبوتران زینتی

کبوتران زینتی به کبوتران گفته میشود که دارای رنگهای مرغوب باشند. مردمهای جهان کبوتران زینتی را بمقصد شوق و علاقمندی نگه میدارند. تعداد این نوع کبوتران در جهان زیاد بوده کمپنی های کفتر زینتی نیز وجود ارد. این کمپنی ها سالانه انواع کبوترهای مرغوب را اختراع می نمایند.

SaliJooN.Info

دم چتری

کبوترمالیزیائی

قمری

قمری

زینتی

کبوتران زینتی

امری پر پای

زینتی

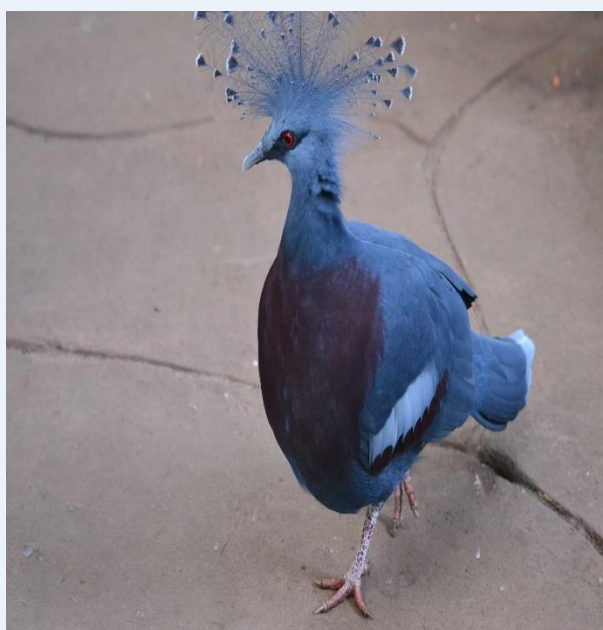
عراقی

فرشته کمیاب

تاوسی

کبوتران به اسم مینا

آنچه کبوتران که رنگ پرنده مینا یعنی دو شاه پر آن رنگ سفید باقی یگرنگ بخصوص سیاه باشد بنام مثلا سیاه مینا یاد می گردد. در کشور ایران سرخ سیاه سبز مینا و غیره نیز یاد می نمایند.

قره مینا

سیاه مینا

کبوتران گوشتی

در افغانستان کبوترهای تور شده و یا بورهای بی رنگ بیشکل پیر را به مقصد گوشت استفاده می نمایند. در کشورهای خارج کبوترهای مخصوص است که بمنظور گوشت تربیه میشوند. بعضی از نوع آنها بزرگتر از یک مرغ ماکیان عادی میباشد.

گوشتی اسکندرون

<http://kakol.blogfa.com>

کبوتر نامه رسان

کبوتر نامه رسان یا کبوتر مسافر نوع از کبوتران صحرايي است که دارای جسامت خورد ولی خیلی تيز ميپرنند و تا فاصله های دور پرواز می نمایند. در حقيقت اين کبوتر با ماده يکجا شده سپس از خانه اش دور گرديده به جای برده ميشود. در پای اين کبوتر نامه بسته او را دوباره رها می نمایند. اين کبوتر دوباره به خانه خود می آيد. بدین ترتيب نامه کوچک را در خانه خود نیز می آورند. در بسا موارد کبوتر بازان خانه او را در جای می سازند که متحرک باشد. مثلا در میان گادی یا قفس که ماده و خانه او در آنجا قرار دارد. بدین ترتيب از کبوتران که خانه متحرک دارند استفاده مينمودند.

وجه تسميه

شوق نگهداشت کبوتر از همین کبوتران نامه رسان آغاز گرديد. شاهان و حکام غرض اينکه کبوتر خود را در هوا بدانند از رنگهای مختلف کبوتر استفاده مينمودند.

کبوتران پيغامبر بنام «کبوتران نامه بر» شهرت دارند و گاه گاه نیز به نام هد هد ناميده می شوند. در بسا جاها بنام «کبوتر بطاقه» هم خوانده می شوند که از بتاکیون يونانی گرفته شده است و بمعنی نوشته ای است بر روی قطعه بسیار نازک کاغذ. اين نام را بر کبوتر از آن نظر نهاده اند که نامه های کوچک را حمل می کند. بعضی عقیده دارند که نام «ورقاء» در عربی نخستین بار بر اين نوع کبوتران، که حمل ورق نامه می کرده اند، اطلاق شده است؛ و اين دسته از کبوتران به تيز پريدن شهرت بسیار دارند.

موجوديت کبوتران نامه رسان قبل از اسلام

جای شگفتی است که استخدام کبوتران برای رسانیدن نامه ها، در تاريخ کاری بسار ديرينه است چنانچه در تورات آمده است نوح بود که برای نخستین بار از کبوتر در اين راه سود جست و داستان آن بدینگونه است که وی کبوتري را، هنگام توفان از کشتی خود به بیرون فرستاد و آن کبوتر شاخه از درخت زيتون را به همراه خود آورد. مورخان اين کار را نخستین استفاده انسان از کبوتر می دانند و می گویند: نخستین کبوتري است که برای پيغامگذاری، از میان کشتی به خشکه فرستاده شده است پس از او سليمان است که دستگاه بسیار عظيمی داشت و خداوند بر وی بخششهای فراوانی کرده بود.

سلیمان غرض دریافت آب و محلات از شانه سرک استفاده می نمود. غرض انتقال نامه از کبوتران استفاده مینمود. پس از اسلام شاهان و درباریان نیز از کبوتران نامه رسان استفاده مینمودند. بعدا در کنار کبوتر از بازشکاری استفاده بعمل می آوردند. توسط باز نامه را از کبوتران دشمن می ربودند.

کبوتران نامه رسان

کبوتران لائی

رنگ پر این کبوتران مانند لای یا گل ترشده میباشد. این کبوتران دارای رنگهای لای شیرازی لای چپ میباشدند. بعضی ها رنگ بین نصوری و سیاه را لایی گویند ولی لائی حقیقی فقط دارای رنگ گل یا لای را می داشته باشند.

www.eshghbazan021.blogfa.com

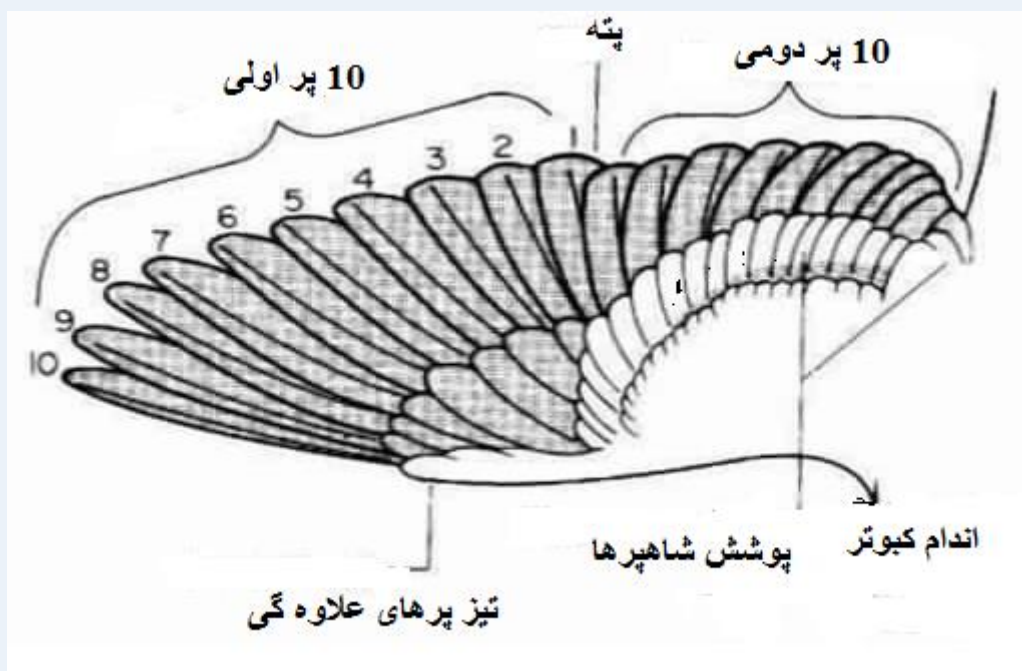
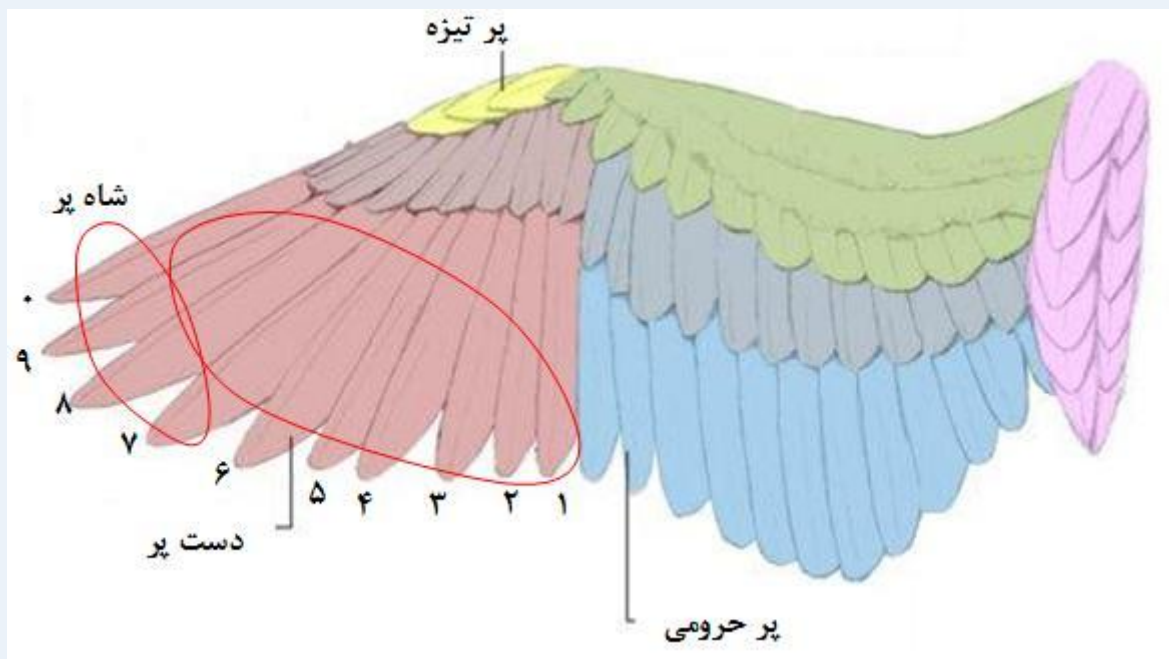

علم کبوتر شناسی

چون کبوتر بازی سابقه طولانی دارد. طی قرن‌ها کبوتر بازان به خاصیت رنگ و اهمیت کبوتر آشنا گردیده در مورد تحقیقات نیز نموده اند. این تحقیقات غرض بهتر نگهداشت کبوتر، رنگ، خاصیت، امراض و غیره صورت گرفته در طی زمان به علم کبوتر شناسی تبدیل گردید.

بالهای کبوتر

یک کبوتر دارای ۱۰ پر اولی ۱۲ پر دومی میباشد. در قسمت ده پر اولی ۱۰ پر رهنما ۳ بالای پر رهنما ۳ نیز پر قرار دارد. از جمله ده پر اولی مهمولا ۴ پر اولی شاه پر ۶ پر دومی دست پر است.

Scapulars
primary coverts
secondary coverts
secondaries
perimaries
alula

بال کبوتران کم مسافت

بال کبوتران متوسط مسافت

بال کبوتران متوسط مسافت بلذد

بال کبوتران که به مسافت دور پرواز می نمایند

شکل 1) درمورد بال 3-3-4 برای مسافت کوتاه تا 500 کیلومتر سرعتی
شکل 2) درمورد بال 4-2-2-4 برای مسافت متوسط تا 750 کیلومتر
شکل 3) درمورد بال 4-2-2-2 برای مسافت بلند سرعت کبوتر از شکل 2 بیشتر می باشد
شکل 4) درمورد بال 5-1-4 برای تمام مسافتها استفاده می شود
کبوتر هایی که دارای بال کوتاه هستند پروازی با سرعت بالایی دارند. بال ها بر اثر مقاومت هوا به سرعت بالا و پایین میشوند که باعث تلف شدن انرژی زیادی میشود. در نتیجه کبوتر سرعت بالایی دارد اما استقامت کم. پر سالم ابریشمی است. انعطاف پذیر و نرم و قوی و ضد آب میباشد. این خصوصیات عموماً برای پرواز مهم هستند. حجم بالای روغن در پر سالم به آن حس ابریشمی می دهد. پر ابریشمی باعث دور خوردن اسوده تر کبوتر در هوا میشود.

کبوتران مسافتهای طولانی

یکی از خصوصیات بال کبوتران مسافتهای طولانی پهن بودن پر و انعطاف پذیری بال میباشد و نوک چهار پر آخر بال از هم فاصله دارند و مانند چاقو نوک تیز هستند. عضله بال پهن و انعطاف پذیر است، سینه کبوتر پهن و کبوتر سبک وزن است. پشت کبوتر پهن و کبوتر دارای دم و عضله دم قوی میباشد. از خصوصیات چشم این کبوتران اینست که حلقه تطابق کامل و دارای خطهای افقی میباشد و مردمک چشم بزرگ و بیضوی شکل است و قسمت رنگه چشم صاف است و عمق ندارد.

کبوتران مسافتهای متوسط

بال این کبوتران دارای همان خصوصیات بال کبوتران مسافتهای طولانی میباشد با این تفاوت که بین نوک پرهای آخر بال فاصله نیست. چشم این کبوتران دارای حلقه تطابق کامل دارای خطهای افقی میباشد و مردمک چشم بزرگ و گیرد است.

کبوتران مسافتهای کوتاه

نوک پرهای آخر بال محدب (برآمده) است و طول ۱۰ پر پروازی (پرهای اولیه) بیشتر از طول ۱۰ پر دوم بال است و پرهای پرتر دارد. دارای سینه ای پهن میباشد و استخوان بال پهن و ماهیچه بال برجسته و پهن میباشد و نوک ۴ پر آخر بال محدب و نزدیک بهم میباشد. چشم کبوتران مسافتهای کوتاه دارای مردمک کوچک و در وسط قرار دارد و دارای حلقه تطابق مشخصی میباشد و حالت خطهای سرعت آن مانند چاین تایر بایسکل میباشد.

در اکثر از سایتها نوشته اند مردمک کوچک و یا بیضوی در پرواز اثر دارد ولی در کتاب در بعضی از رسانه ها نوشته است که فرم و اندازه مردمک مهم نیست بلکه حرکت و انعطاف پذیری مردمک مهم و آنهم به این دلیل که چون چشمهای کبوتر در دو طرف سر قرار دارد دید به مقابل محدود و در هنگام پرواز کبوتر مجبور که سرش را به دو طرف بچرخاند تا بهتر مقابل خود را ببیند و هرچه که مردمک حرکت نرمتر و انعطاف پذیرتری داشته باشد، مقدار این حرکت کمتر در نتیجه انرژی کمتری کبوتر مصرف میکند و در مسابقات مسافتهای طولانی و یا ماراتونی این مسئله خیلی مهم است. قطر مردمک چیز نسبی است و می تواند بنا بر نور محیط تغییر کند. کبوترهایی که مسافت های طولانی و تمرینات بیشتری دیده اند مردمک انعطاف پذیر تر دارند. شما میتوانید این را امتحان کنید. به همین منوال حتی نور هنگام عکاسی هم در قطر مردمک تاثیر دارد.

شناخت کبوتر های

۱. رنگ آن یک رنگ بوده در میان خال نداشته باشید.
۲. نول در راستای سر باشه یعنی از ابتدای نول تا انتهای پیشانی تخت باشه. رنگ نول سیاه دل باشد
۳. دم کوتاه به شکلی که انتهای شاهپرها و دم با هم برابر باشد
۴. اگر پاهای کبوتر را از پشت بکشی به انتهای دم برسد نباید از دم تیر شود.
۵. شانه قوی داشته باشد .
۶. بالها به شکل نیمه باز باشد
۷. سینه پهن و گردنی قوی و بلند داشته باشد.
۸. در نهایت کبوتر را در قفس رها کنید و رفتارش را زیر نظر بگیرید و ببینید که آیا از نظر فیزیکی عیب و ایرادی نداشته باشد. به خصوص گردن که آگه قبلا نیوکاسل گرفته باشد کمی کج به نظر می رسد. یکی از چیزهایی که نشانه بیماری قبلی است قطع بودن یکی از انگشتهاست. کفترها را از پرواز ۵ کیلومتر شروع نموده بعد هر هفته مسافت را بیشتر کنید مثلا هفته ای ۱۰ کیلومتر به مسیر پرواز اضافه کنید تا مرز ۱۰۰ کیلومتر برسد. طی این مراحل ممکن تعدادی از کفترها بر نگردن و در مرحله آخر تعداد از آنها باقی میماند. ۱۰ روز به کفترها استراحت بدهید و در این ۱۰ روز خوب آنها را تغذیه کنید که اگر احیانا از نظر جسمانی ضعیف شدن باید تجدید قوا کنند. بعد از پایان ۱۰ روز کفترها را به یک مسیر ۵۰ تا ۲۰۰ کیلومتری ببرید و رها کنید. کفترایی که از این مرحله سر بلند بیرون آورند شایسته تکثیر و جوجه گیری هستند.

امراض کبوتر شناخت و تداوی آن

شناخت و تداوی بیماری های کبوتر

امروز بسیاری از اشخاص اقدام به نگهداری حیوانات خانگی در محیط مسکونی خود می کنند. در این میان پرندگان از جمله کبوتران در میان شهرنشین ها طرفداران بسیاری دارند و اغلب در خانه ها یک کبوتر، کبک، مرغ طوطی و غیره نگهداری می کنند. نگهداری پرندگان زینتی در خانه بسیار خوب است اما مشکلاتی در این میان وجود دارد که نه تنها باعث هدر رفتن سرمایه و وقت می گردد بلکه از نظر عاطفی و روانی نیز مشکل ساز می شود.

بهتر است قبل از بروز هرگونه مریضی پرندگان به وقایه و در صورت بیمار شدن پرنده، روش هایی برای جلوگیری از پیشرفت بیماری و یا اقدام برای بهبودی آن داشته باشیم.

در ادامه به شناخت چند بیماری موضعی و روش های درمان می پردازیم که در کبوتران به فراوانی مشاهده می شود و می توان به خوبی آنها را مداوا کرد. هرچند که در بسیاری موارد باید به کلینک حیوانات مراجعه کرد ولی دانستن نکاتی در رابطه با امراض و درمان اثرات رضایت بخشی در کنترل، بهبود و یا کاهش بیماری دارد.

بیماری های کبوتر قرار شرح زیر می باشد

۱. مریضی کله گیجی (سر کجی کبوتر)
۲. سرماخوردگی

۳. اسهال
۴. مریضی درد چشم
۵. مریضی خس خس سینه
۶. مریضی اسما
۷. خورد بودن مجرای تخم گذاری پرنده
۸. غده یا ورم جلدي (طعمه)
۹. امراض روده
۱۰. قبضیت
۱۱. مریضی تورم عفونی پیش معده
۱۲. پرها و اختلالات آن
۱۳. لیستریوزیا سرگیچی
۱۴. مریضی اریزیپلاس
۱۵. مریضی های مایکوپلاسمایی
۱۶. مریضی کوکسیدین
۱۷. مریضی نیوکاسل

بیماری کله گیجی (سر کجی کبوتر)

اکثر وقت ها بیماری کله گیجه با مرض نیوکاسل اشتباه گرفته نشود . وقتی شما یک کبوتر را در جایی کوچک میگذارید و او به جای کوچک عادت ندارد کله گیجی میگیرد بعضی ها هم میگویند بیماری نیوکاسل است.

البته بر اثر ضربه به سر نیز این اتفاق می افتد مثلا وقتی شما میخواهید یک کبوتر را از روی بام با تور صید (شکار) کنید که احتمال ضربه خوردن به سر زیاد است. احتمال دچار شدن به کله گیجی بسیار است. مخصوصا که اگر کبوتر چوپه باشد و برای بار اول به این شکل ناگهانی و سریع شکار میشود (بر اثر ضربه ناگهانی)

1. شما اگر هر موقع این بیماری را مشاهده کردید بلافاصله کبوتر مریض خود را از سایرین جدا کنید (چون اگر کبوتران دیگر او را بزنند مریضی آن بیشتر میشود)

۲. در ۴ روز اول مریضی فقط به آن نخود بدهید و در آخر کمی سیر (نخود ها را قبل از وارد کردن در ظرف آب به خوبی بشویید). نخود ها را در درون ظرف آبی قرار داده و وقتی ملایم شد دهن او را باز کنید و ذره ذره وارد دهنش کنید (احتیاط کنید خفکش نکنید کم کم) کمی سیر نیز در آخر بدهید. بعد از دادن نخودها آب نیز بدهید (بهتر است از همان آبی که نخود ها درون آن بوده اند استفاده کنید). مقدار غذا دادن شما بستگی به (شکم) کبوتر شما دارد. همیشه سعی کنید غذای آن (بعد از ۴ روز اول مریضی) به طوری باشد که نصفی از شکمش را با دانه های متنوع و بقیه با نخود و در آخر با کمی سیر پر شود .

۳. کوشش کنید از دانه های مقوی استفاده کنید.

متوجه باشید اگر زیاد گندم بدهید ممکن است به بیماری اسهال دچار شود و در نتیجه ضعیفتر میشود در کنار گندم از دانه های مقوی همچون شاه دانه. ماش. استفاده کنید. این دانه ها نیز به همانند نخود ملایم باشند بهتر است. زیرا سیستم غذایی متنوعی داشته باشد؟ برای بدست آوردن انرژی بسیار و مقابله با بیماری کند.

۴. مقدار دادن سیر: در هر وعده غذایی یک دانه سیر را به چهار قسمت تقسیم کنید (اگر دانه سیر کوچک باشد نصف آن دانه را در هر بار بدهید) دادن یک چهارم در هر دانه کفایت میکند. چرا سیر؟

چون سیر همواره دارای خواص بسیار زیادی است. مخصوصاً برای مقابله و جلوگیری با بعضی از بیماری‌ها. ضد میکروب است.

زمان غذا دادن: سعی کنید بیشتر در ۳ دفعه صبح و ظهر و غروب بدهید.

۵. باید همیشه شکمش سیر باشد. ضمناً اگر غذا و سیر را بیش از اندازه به کبوتر خود بدهید امکان استفراق کبوتر زیاد است.

۶. چگونه نخود و سیر را در دهن کبوتر وارد گردد.

۱. دهان کبوتر را باز کنید و سرش را رو به بالا بگیرید و بعد ریزه‌های کوچک سیر و نخود را در درون دهانش بی اندازید.

۲. میتوانید از گوشه دهان کبوتر (زیر دماغ) از لبه دهان غذا را وارد دهنش کنید و مطمئن شوید که غذا بر روی زبانش باشد تا بتواند قورتش کند.

۳. آن را در يك جاي بزرگ بگذارید تا بتواند برای خود قدم بزند.

۴. بیشتر در مقابل آفتاب کبوتر را قرار دهید. اگر آفتاب در ظهر بسیار سوزان است. مدت زمان کمتری کبوتر را در هنگام ظهر در مقابل آفتاب قرار دهید. معمولاً روزی ۴ ساعت خوب است. وقتی که کبوتر به مدت طولانی در مقابل آفتاب بوده نباید آنرا به جای سردی ببرید چون احتمال گرفتگی بدن به خصوص شانه‌ها بالا می‌رود.

۵. وقتی که دیدید که دیگر کله اش به کجی نمی‌رود (ك برای تشخیص این کار باید با تجربه باشید) بعد از ۲ هفته میتوانید با سایر کفتر هایتان رها کنید.

البته در ابتدای شروع مریضی اگر پرها و دم کبوتر و نیز پرهای دور گردن کبوتر را دور کنید خوب است چون جریان خون در این مواضع بیشتر می‌شود به زودتر خوب شدن کمک می‌کند.

همچنین بعضی با پل ریش یک شکاف کم عمق روی سر پرنده ایجاد می‌کنند (حجامت سر) و یا یک شیء داغ بر روی سر پرنده می‌گذارند. این موارد به بهبود کبوتر کمک می‌کند ولی پرنده را کل میسازد.

مدت صحت مندی؟

صحت مندی کبوتر مریض بستگی به مدت زمان دارد اگر شما زود اقدام کنید بهتر است و معمولاً بعد از ۱ یا ۲ ماه خوب میشود. برای احتیاط بیشتر بعد از ۱ ماه که منظمًا به او رسیدگی کردید او را در يك جاي بزرگ بگذارید. دیده شده که چگونه است. بعضی از دوستان فکر کردند که دیگر خوب شده و همراهی کفترهای دیگر و یا در یک جایی کوچک گذاشته اند متأسفانه دوباره کفتر این بیماری را گرفته است. شما بعد از ۲ الی ۳ ماه با خاطری جمع آن را در داخل کفترخانه خود بگذارید.

متوجه باشید اگر کله گجی کفتر کم باشد بعد از یکنیم و اگر شدتش متوسط باشد بعد از ۳ ماه خوب میشود. اگر تمامه نکات بالا را رعایت کنید ثمره حاصل دسترنج خود را خواهید دید و اگر هم کله گجی کفتر زیاد بود بهترین کمک به کفتر خلاص کردن او از این زندگی رنجبارش میباشد که شما با این کار بهترین لطف را در حق او انجام داده‌اید.

سرماخوردگی یا خنک خورده گی

علامت: پف کردن، لرز، عطسه، نفسهای تند و گاهی نیز يك قطعه سفید و شفاف از بینی پرنده سرازیر می‌شود. این مرض در بعضی از کبوترها با اسهال سفید نیز همراه است. این مرض را نباید با آسما اشتباه کرد.

مقدمه علاج: استفاده از غذاهای مقوی، جلوگیری از خنک و شمال و تغییرات هوا در محل

نگهداری کبوتر بیمار بهترین راه است .

اعلاج

يك قاشق مربا خوري از سولفات دومنيزي را در نيم ليتر آب حل کرده و بجاي آب تا مدت 24 ساعت به کبوتر بدهيد.

يك قاشق چايخوري روغن اکالپیتوس (ویکس) را در يك گيلاس آب جوش ريخته در مقابل سوراخ قفس نگهداريد بطوري که پرنده از بخار متصاعد شده استنشاق نمايد ولي اين کار نبايد زياد باشد زیرا ممکن است موجب خفگی پرنده شود. پس از 24 ساعت آب آشاميدني قبلی پرنده را برداريد و بجاي آن آب آشاميدني که در آن يك قرص 50 ميلي گرامه تيراميسين حل شده ، بگذاريد.

مريضی اسهال

اعراض و علايم: فضله آبدار ، کثيف بودن اطراف معقد ، کم اشتهايي و بي تفاوتی نسبت به محیط اطراف میباشد.
علل بیماری: ترس و هیجان ، جریانات متغییر هوا ، تغییرات شدید حرارت ، خوراک فاسد باعث این بیماری میشود.
همچنین مصرف غذاهای شب مانده آب کثيف و غیره غذای ترش کرده و کثيف باعث این مرض میشود.

برای اعلاج اسهال از سه آنتی بیوتیک طبیعی (ماست و سیر) و دوا کیموای (اکسی وت) استفاده می کنیم که هم کبوتر ضعیف نشود و هم درمانش با سرعت بیشتری انجام شود

- 1- قرص اکس وت روزی دو عدد صبح و شب بعد از غذا صبح کمی دانه سبک داده شود
- 2- در آب کبوتران کمی ماست شیرین یک قاشق پودر ORS، و پودر ویتامین به مقدار یک گرم در یک لیتر بریزید بعد از دادن دانه کبوتر در غروب آب را مقابل کبوتران بیمار قرار دهید.
- 3- سیر تازه را میده کنید به اندازه قرص روزی دو بار در دهانشان بینداز
- 4- به عوض گندم مقداری برنج به دانه کبوتران اضافه کنید
- 5- داخل کفتر خانه را ضد عفونی کنید (کاملاً شست و شوی و چیزهای گنده را دور کنید.
- 6- از دادن دانه بر روی زمین خودداری کنید ، قبل از خوردن دانه گل شور در اختیار کبوتر قرار دهید

7- از آوردن کبوتران بیمار به بیرون قفس خودداری کنید از هوا دادن و آب بازی دادن خودداری کنید

8- آب راهم از نزدش بر ندارید تا عفونت از طریق آب از بدن کبوتر دفع بشود (فقط دو ساعت قبل از دادن وقت دانه در غروب آب را بردارید)

9- در صورت بروز عوامل بیماری در کبوتر برای جلوگیری از همه گیرشدنش حتماً از گله خارج شود.

10- سعی شود خانه کبوتران روبه آفتاب باشد

اگر بعد از دو روز جواب گرفتید تا پنج روز ادامه بدهید در غیر نزد طبیب مراجعه کنید.

بیماری درد چشم

این بیماری ساری می باشد و باید پرنده مریض را از سایر پرندگان جدا کرد. چشم دردی میتواند به علت سرماخوردگی و یا تماس چشم پرنده با چوب نشیمن کثیف یا چیزهای آلوده و یا به علت يك بي

نظمی داخلی و وجود مریضی در خود چشم بوجود آمده باشد و نباید نسبت به آن بی اعتنا بود. علائم: جراحات پلک ها ، خارج شدن مایع و قی از چشمها ، پلک های بهم چسبیده. علل بیماری: جریان هوا ، اتاق پر دود ، میکروب و غیره مداوای بیماری: استفاده از قطره های شستشو دهنده چشم مانند : آب بور ، محلول بابونه و پودرهای آنتی بیوتیک

روش دیگر اینکه چشم پرنده را با استید بوریکی که برای چشم انسان تهیه کرده اند بشوید سپس محلول 10% آرژیرول به داخل چشم بریزید این محلول باید تازه و مطمئن باشد . میتوان به جای آن نیز یک قطره روغن کسترایل به چشم پرنده بریزید که جانشین خوبی برای آرژیرول می باشد. روش دیگر : ابتدا چشم کبوتر را با یک قطعه پنبه استریل آغشته به اسید بوریک شست و شور داده سپس روغن پنسیلین مخصوص چشم را به چشم پرنده بمالید. این کار چند روز باید ادامه یابد.

بیماری خس خس سینه

این بیماری به دو علت بوجود می آید: 1- تغییرات شدید و ناگهانی حرارت 2- تغذیه از دانه های کثیف و آلوده به گرد و فضولات خود کبوتر یا از کبوتر های دیگر. علامت این بیماری تنفس با صدا و با منقار نیمه باز است . در عین حال نفس بریده بریده می باشد. درمان: استفاده از شربت های سینه و داروهای ضد سرفه و مخلوط کردن یک قاشق چایخوری الکل طبی رقیق با دو قطره گلیسرین در آب آشامیدنی پرنده . و یا حل کردن یک تابلیت قابل حل 50 میلی گرامه ترامایسین در یک گیلاس آب و ریختن آن در جای آب پرنده است. این محلول برای برانشیت ، سرما خوردگی و اسهال پرنده نیز مفید است.

بیماری اسما

این مریضی تمامی علائم بیماری سرماخوردگی را دارد به اضافه تنفس سخت با دهان باز . گاهی نیز تنفس پرنده همراه با صدا می باشد.

درمان: دو قطره آیودین خوراکی را در 28 گرم آب نوشیدنی حل کرده و روزی سه مرتبه از آن به پرنده داده شود. جای پرنده باید گرم باشد. میتوان کمی بخارویکس نیز در محل اتاق پرنده استفاده نمود اما این بخار نباید زیاد باشد زیرا موجب خفگی پرنده خواهد شد. این درمان باید تا بهبودی کامل پرنده ادامه یابد . با افزایش آثار بهبودی باید درمان نیز با فاصله انجام شود. تغذیه پرنده نیز باید مقوی باشد.

سخت شدن مجرای تخم گذاری پرنده

علائم: کبوتر ماده با پره های پف کرده بی تحرک می ماند و معمولاً پس از چند ساعت تلف خواهد شد. علل : احتمالاً پرنده قادر به بیرون نمودن تخم از مخرج آماده نمی باشد. ماده های جوان اغلب دچار این ناراحتی می شوند. در بعضی مواقع نیز پوست تخم تشکیل نشده و موجب این عارضه می شود. مداوای بیماری: مالیدن یک قطره روغن مایع در داخل و اطراف مخرج و گرم نگهداشتن پرنده. ماساژ نرم و با احتیاط اطراف مخرج. توجه: هیچگاه نباید پوست تخم را به طرف داخل بدن پرنده فشار ندهید.

غده یا ورم جلدي (طعمه)

ورم زیر جلدي در کبوتر به علت مسدود شدن سوراخهای حشرات ترشحات طبیعی بدن اتفاق می افتد. این سوراخها (ستوماتا) که کارشان بیرون دادن بعضی از ترشحات طبیعی و داخلی بدن پرنده است گاهی بسته شده و ترشحات راه به بیرون نخواهند یافت در نتیجه در زیر پوست پرنده جمع شده و بتدریج تراکم این ماده زیاد شده و تشکیل توموری را در بدن کبوتر میدهد. تداوی: همین که تومور کاملاً رشد کرده و بزرگ شد و پوست روی آن کشیده و نازک گردید موقع آن

رسیده که آنرا از زیر پوست بیرون بیاوریم . پوست نازک شده را با یک تیغ تیز و استریل شده شکافته و ماده پنیری شکل داخل آن را بیرون بیاورید . سپس به سر یک چوب خلال دندان پنبه استریلی بپیچید و زخم ایجاد شده را با آب استریل با دقت بشویید . بعد از آن پرنده را در قفس و مکانی راحت و بی سر و صدا قرار دهید و اطراف قفس را با پارچه ای بپوشانید تا از جست و خیز و فعالیتهای اضافی پرنده جلوگیری شود.

عفونت روده

علامت : پاشیده شدن فضله به بیرون به رنگ سبز.
مداوا بیماری: گرمی محیط نگهداری پرنده بیمار باید بین 30 تا 32 درجه باشد. مریض را در مقابل آفتاب قرار دهید. استفاده از نور چراغ سرخ ، استفاده از چای معمولی ، در صورت وجود زخم های ویروسی ، استفاده از آنتی بیوتیک ها یا سولفونامید مؤثر است.

قبضیت

علامت : در این بیماری پرنده با پرهایی پف کرده به گونه ای بی تفاوت در قفس می نشیند و سعی در دفع فضله می کند بدون آن که نتیجه ای بگیرد. پرنده رفتاری شبیه به بیماری گرفتگی مجرای تخم گذاری از خود نشان می دهد. از دیگر علائم میتوان به کمی اشتها ، سستی و بیحالی و دفع فضولات با زحمت زیاد همراه با تکان دادن خود و وجود رنگ سیاه در فضولات پرنده و خشک بودن آن اشاره کرد.

علل بیماری: مصرف خوراک مانده و تغذیه از اشیاء غیر مجاز
مداوای بیماری : مالیدن روغن خوراکی مایع به مخرج پرنده . چکاندن یک قطره روغن کسترائیل یا روغن پرافین مایع در منقار پرنده .

بیماری تورم عفونی پیش معده (proventriculitis infections)

این بیماری در اثر باکتری درشتی به نام مگا باکتر که به خانواده لاکتو باسیلاسه تعلق دارد بوجود می آید و در کبوتر - مرغ عشق و برخی طوطی های کوچک دیده شده است . بیشتر مواقع این باکتری در طول دوران تولید نسل و پرورش جوجه ها مسئله ساز می شود . این مریضی تقریباً همیشه با یک عامل آماده کننده مثل تراکم زیاد یا سوء تغذیه همراه است . نشانی این بیماری در بدن کبوتر از دست دادن تدریجی و بسیار آهسته وزن بدن است بطوری که طی مدت دوازده تا هجده ماه پرنده را از پا در آورده از بین میبرد. عامل بیماری از طریق فضولات در محیط پخش می شود و از راه دادن خوراک سایر پرنده ها را مبتلا می کند . زخم یا تورم این مریضی پیش معده در ناحیه اتصال آن با سنگدان قابل مشاهده است که می تواند با خون ریزی یا بدون خونریزی باشد. تداوی این مرض بردن نزد داکتر معالج است.

پرها و اختلالات آن

پرریزی : پرریزی عملی فیزیولوژیک و طبیعی است که در طی آن کبوتر سالی یکبار در پایان تابستان و یا بهار اقدام به تعویض پره های خود (بطور ژنتیکی) می نماید. در کبوترهای که برای مسابقه عیار میشود پرریزی در حدود دو نیم هفته طول می کشد. پره های شکسته فقط در هنگام پرریزی تغییر می یابند. پرریزی غیر طبیعی نیز وجود دارد.

عوامل موثر بر پرریزی: تا کنون عوامل کنترل کننده پرریزی و روش کار آنها کاملاً مشخص نشده است. فقط این امر مشخص است که پرریزی و در آمدن پر ها توسط هورمونهای تیروئیدی کنترل می

شوند. عوامل خارجی موثر بر پرریزی عبارتند از: کمبود مواد غذایی-کمبود آب-افزایش شدید و طولانی گرمی محیط-، زخمها و همچنین امراض میباید. میزان تابش نور طبیعی یا مصنوعی و مدت تابش آن تاثیر مستقیم بر پرریزی دارد. مشکلات و اختلالات پرها:

- ۱- در هنگام رشد پرها کوچک و سخت بوده و رگهای خونی فراوان دارند در نتیجه به آسانی می شکنند. علت این حالت کمبود مواد غذایی است.
- ۲-گاهی اوقات در پرها شکافهایی دیده می شود که باعث می گردد پر به آسانی بشکند. این عارضه در اثر آلودگی پرها به شپش-جرب و یا کنه اتفاق می افتد و باید مداوی گردد.
- ۳- کبوترهای سالم یک ماده چرب ترشح می کنند که از مردار شدن پرها جلوگیری کرده و آنها را جهت پرواز نرم می کند. امراض و عدم رعایت صحت ترشح این ماده را تحت تاثیر قرار می دهد و در نتیجه پرها آسیب می بینند و پرواز پرنده را مشکل می سازند.
- ۴- سو تغذیه باعث غیر طبیعی شدن پرها و یا تغییر غیرطبیعی رنگ آنها می گردد.

لیستریوز (listeriosis) یا مننژیت

این بیماری در اثر باکتری بنام لیستریامونوسیتوزنز بوجود آمده و در بسیاری از انواع پرندگان و پستانداران ایجاد عوارض می کند. ولی در بین پرندگان، کبوتر نسبت به این بیماری حساس تر است. انسان نیز نسبت به این باکتری حساس بوده و گاهی دچار مننژیت می شود. معمولا باکتری از راه دهان وارد بدن شده و تولید امراض را می نماید. خوشبختانه نسبت به انواع ضد عفونی کننده های رایج حساس می باشد و به سرعت از بین می رود. این بیماری در شکل حاد موجب تلف شدن پرنده ظرف مدت یک تا دو روز می شود. در مواقعی که دوره بیماری طولانی تر می شود، عوارض عصبی مانند لرزش و پیچش گردن و فلجی نیز بروز می کند. مداوی این مریضی ضد عفونی نمودن خانه و محیط زیست و غذا کبوتر است. در صورت مریضی نزد داکتر معالج ببرید. در صورت مردن کبوتر را بسوزانید تا خاکستر شود. هیچگاه نخورید شما و خانواده تانرا برباد می کند.

بیماری اریزیپلاس (erysiplas)

این بیماری در اثر باکتری به نام اریزیپاوتریکس ایجاد می شود. خوک و فیل مرغ حساس ترین حیوانات نسبت به این باکتری می باشند ولی در کبوتر نیز این بیماری مشاهده می شود. در انسان نیز گاهی این باکتری در اثر ورود از راه زخم های پوستی موجب واکنشهای موضعی می شود. جوندگانی مثل موش یا حشرات گزنده نیز می توانند عامل بیماری را منتقل کنند. معمولا باکتری به طور آزاد در خاک مرطوب و یا آب های راکت کم عمق وجود داشته تکثیر می نمایند. در مجموع این بیماری برای کبوتر خطر جدی ندارد ولی در صورت شدت باعث مرگ میشود. راه انتقال این مرض از طریق دهان است. معمولا علائم بیماری شامل بی اشتهاپی - گوشه نشین - ضعف و اسهال سبز متمایل به زرد می باشد که خیلی سریع منتهی به مرگ می شود.

بیماری های مایکوپلازمایی (mycoplasmosis)

عامل آن مایکوپلازما می باشد که از نظر طبقه بندی پست تر از باکتری ها قرار می گیرد و فاقد دیواره سلولی بوده ولی در روی برخی از محیط های کشت تحقیقاتی رشد می کند. در مقابل ضد عفونی کننده های مختلف و خشکی محیط بسیار حساس بوده و ظرف چند ساعت در محیط خارج از بدن زنده جانها از بین می رود. بدین خاطر برای انتقال این بیماری نیاز به تماس نزدیک بین پرنده آلوده با پرنده سالم حساس می باشد. این میکروب از طریق تخم نیز منتقل شده و در بین آنها ایجاد مرگ و میر می کند. معمولا برای مبتلا شدن نیاز به عوامل مولد کننده ای مثل سایر ویروس

ها و باکتری ها دارد . علائم بیماری شامل مشکلات تنفسی - خرخر کردن - آبریزش از چشم و بینی تورم مزمن بالای چشم و سینوس تحت چشمی و مفاصل می باشد . در چوچه ها نیز موجب افزایش مرگ و میر می گردد . توسط دکتور معالج تداوی گردد.

بیماری کوکسید

علائم بیماری: سستی ، کم اشتهايي ، اسهال
علل بیماری : این بیماری ویروسی می باشد. قدرت تکثیر این ویروس در تابستهای گرم و مرطوب در محل نگهداری پرنده که نظافت در آن رعایت نشود ، زیاد است. وجود این ویروس را با آزمایش فضله پرنده میتوان یافت شود.
مداوای بیماری: اضافه کردن سولفونامید یا فوراسولیدون به آب آشامیدنی پرنده بیمار.

نیوکاسل

طبقه بندی عامل این بیماری:

خانواده ویروس Paramyxo Viridae, Genus Rubula Virus:

انتشار مریضی

- ارتباط مستقیم با ترشحات و بخصوص حالت دفاعی پرندگان درگیر با مریض دارد..
- غذای آلوده.
- آب آلوده.
- وسایل آلوده.
- محیط و محوطه آلوده.
- لباسهای آلوده مالک پرنده با پرندگان.
- و.....

منابع ویروس:

- ترشحات چرکین از دستگاه تنفسی.
 - مدفوع آلوده.
 - تمامی قسمت‌های وجود پرنده بیمار.
- ویروس این بیماری در جریان دوران بیماری و در دوره ایی محدود و در طول دوران نقاهت میتواند پخش شود.
همچنین برخی از پرندگان قادر هستند که ویروس نیوکاسل را برای مدت یکسال با خود حمل کرده و در محیط پخش کنند.

نحوه بروز بیماری:

بیماری نیوکاسل در بسیاری از کشورهای جهان ، بومی و خاص همان مناطق میباشد . برخی از کشورهای اروپایی نیز برای سالهای دراز عاری از این بیماری کشنده و ویروس هولناک بودند. دوره بروز این بیماری با توجه به نوع آن بین چهار تا شش روز میباشد.

پیشگیری و کنترل:

باید توجه کرد که این بیماری متاسفانه هیچگونه درمانی ندارد.

اقدامات صحی:

- جداسازی مطلق و شدید در هنگام بروز این بیماری. (Isolation)

• نابودی تمامی پرندگان مبتلا و همچنین پرندگانی که در معرض ارتباط مستقیم با این بیماری قرار داشته اند.

• ضد عفونی کامل و دقیق محوطه های درگیر و غیر درگیر.

• سوختاندن پرندگان مریض و خانه آن .

• کنترل میزان آفت ها در گله.

• پرهیز و اجتناب از تماس با پرندگانی که وضعیت سلامتی مشخصی ندارند.

• کنترل میزان رفت و آمد افراد.

• بهتر است که تمامی طیور موجود در فارم همسن باشند .

اقدامات درمانی:

واکسیناسیون با واکسنهای امولوسیون روغنی و همچنین واکسنهای زنده میتواند بصورت چشمگیری سبب کاهش تلفات در گله های پرندگان بشود.

واکسن B1 زنده و لاتوسا بایستی در آب آشامیدنی محلول شود و یا بصورت اسپری دانه درشت استفاده شود . این واکسنها را گاهی نیز در داخل بینی استفاده می کنند.

چوپه های سالم بایستی هرچه زودتر بین روزهای یکم تا چهارم زندگی واکسین شوند ، ولی تاخیر در واکسیناسیون اثرات واکسن را در هفته های دوم یا سوم کاهش می دهد.

برخی از عفونتها مانند مایکوپلاسما ممکن است واکنش واکسن را شدیدتر کند . در این موارد میتوان از واکسنهای با ویروس کشته شده استفاده کرد .

هوشدار: انسان شریف و کامل هیچگاه گوشت پرنده مریض را نمی خورد و هم به دیگران نمی خوراند.

چشمان کبوتر

چشم کبوتران نظر به جنس مسافت پرواز دارای عدسیه و رنگهای های مختلف میباشد. در کبوتران افغانی جنس سار و جوگی زیاده چشمان سبز میداشته باشند. دیگر جنسها اکثراً دارای چشمان سیاه سرخ و یا کریمی سیاه و یا کریمی سرخ سیاه میباشدند. کبوتران چشم سبز جنگی و ظالم میباشدند.

چشم کبوتر و پروازهای آن

چشمان کبوتر و عدسیه چشم مستقیم بالای پروازهای دور و نزدیک تاثیر دارد. در کشورهای غربی کبوتران غرض مسابقه طی کردن راه در دقایق کم تربیه میشوند. معمولاً کبوتران را از فاصله ۲۵۰-۱۰۰۰ کیلومتر دور رها می کنند. هرکبوتر که در وقت کم بخانه خود برگشت مسابقه را برده هزاران آبرو را کمائی می نماید. این نوع مسابقات تا اکنون در افغانستان مروج نیست در آینده با ورود کبوترهای مسابقه مروج خواهد شد.

اشکال چشم کبوتران

مطالعه نشانه چشم می تواند به شما اطلاعات زیادی در مورد کبوترتان داده و تا حد زیادی می تواند به موفقیت شما سرعت بخشد. علاوه بر این که تمام اطلاعات برای موفقیت در مسابقه پرش کبوتر مهم است همچنین شما می توانید معلومات بیشتری در مورد بهتر شدن پرندگان خود کسب کنید. با این حال نشانه چشم تنها بخش بسیار کوچکی از تصور مسابقه بزرگ کبوتر است و در مسابقه و اصلاح هرگز نباید صرفاً با نشانه چشم به تنهایی تصمیم گیری کرد. بسیاری از عوامل دیگر در کنار

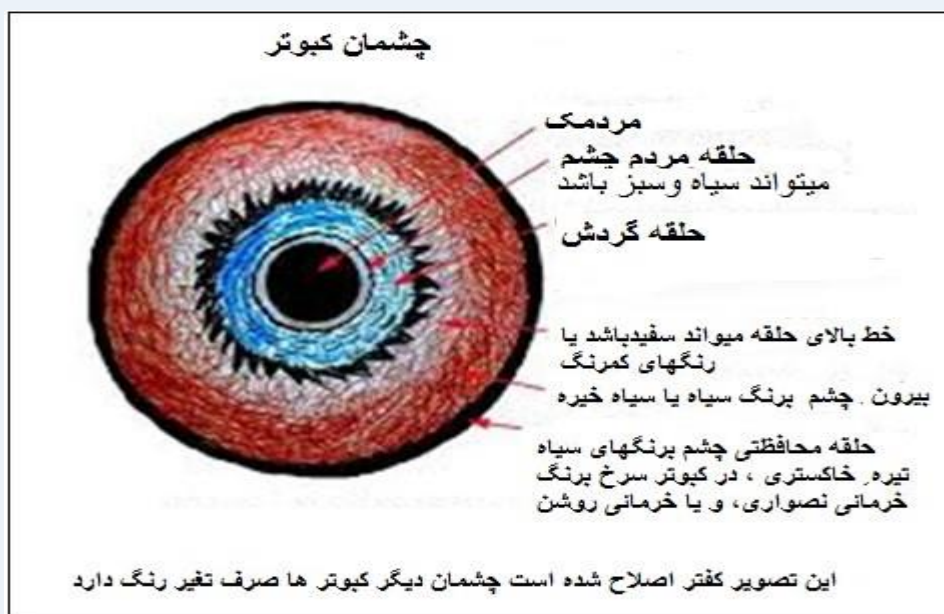
نشانه چشم وجود دارد که یک کبوتر باز باید به منظور موفقیت در مسابقه کبوتر در نظر بگیرد مانند اصل و نسب، توانایی اصلاح، توانایی مسابقه، اندازه، شکل، پرریزی، آناتومی و غیره. همه اینها ترکیب همان چیزی است که قهرمانان را از سایر کبوتر بازهای تفریحی جدا می کند. نشانه چشم زمانی که برای انتخاب اهداف اصلاحی استفاده می شود مؤثرتر است، اما هنگامی که شما در مورد نشانه چشم با تجربه تر شوید همچنین می تواند به عنوان یک راهنما برای قابلیت های مسابقه ای پرندگان استفاده شود. دانش نشانه چشم تا حد زیادی می تواند به شما در پرورش پرندگان بهتر و باقی ماندن شما در سطح عالی کمک کند و همچنین به شما اجازه می دهد پرندگان کمتر و بهتری را نگه دارید.

ابزار نشانه چشم کبوتر

در نشانه چشم تنها دو ابزار برای تحقیقات موفق وجود دارد. لوپ (نوعی عدسی بزرگ کننده داخل چشم) و دوم نور است. شما اگر کبوتر را در مقابل نور قرار دهید مردمک خورد میشود. در هوای تاریک کلان میشود. درین صورت بهترین قضاوت را در مورد چشم و ارزش آن انجام دهیم. معمولا انجام این کار در ظهر به شما دقیق ترین نتایج را می دهد. به یاد داشته باشید همیشه هر دو چشم را بررسی کنید، همانطور که دو چشم هیچ پرنده ای یکسان نیست دو چشم یک پرنده نیز مشابه نیستند. همچنین مهم است به خاطر داشته باشید که هر دو چشم را نگاه کنید زیرا به طور کلی چشم چپ بهترین خصوصیات نشانه چشم هر پرنده ای را نشان می دهد.

عناصر چشم

در ساختمان چشم کبوتر پنج عنصر چشم وجود دارد که شما باید با آنها آشنا شوید. این پنج عنصر به نام "پنج دایره" شناخته شده اند و شامل مردمک، دایره همبستگی، دایره انطباق، عنبیه و دایره سلامت هستند.

رنگ مردمک باید سیاه خاکستری سیاه دل بوده و به طور کامل مدور باشد. همچنین مردمک باید در زیر نور قوی به سرعت گشاد شود. مردمک باید تا حد ممکن کوچک و مدور باشد. باید شامل "خوشه‌هایی" با نقطه‌های کوچک از رنگ‌های طلایی و یا نقره‌ای بسته به رنگ چشم باشد.

۲. حلقه اطراف مردمک یا دایره همبستگی
دایره بعد از مردمک دایره همبستگی یا وسطی است که به عنوان دایره رنگ نیز شناخته شده است. این دایره باید کامل، پر از رنگ بوده، و عرض بسیار خوبی داشته باشد. دایره وسطی دارای دو رنگ اصلی یعنی زرد و آبی هستند.
دایره همبستگی با رنگ برجسته‌تر برای اهداف پرورش بهتر کبوتر است.
نکات کلیدی در مورد دایره همبستگی: همانطور که دایره همبستگی متراکم‌تر می‌شود می‌تواند کمی خط دار شود که شبیه به یک برجستگی می‌باشد. خطوط سرعت که در سراسر دایره همبستگی بصورت کج خط هستند نشان دهنده پرنندگان است که سریع‌تر پرواز دارند. خطوط مسافت دور که به صورت دایره هستند نشان دهنده پرنندگانی است که می‌توانند به مدت 12 تا 14 ساعت بدون خستگی پرواز کنند. بعضی از پرنندگان ممکن است ترکیبی از هر دو خط را در یک چشم داشته باشند. • اندازه دایره همبستگی می‌تواند از بسیار باریک تا بسیار وسیع باشد. پرنندگان با دایره همبستگی پهن باید برای اصلاح نژاد نگه داشته شوند.

۳. دایره انطباق دایره بعد از دایره همبستگی است، این دایره بر روی دایره رنگی به صورت یک پوشش سیاه وجود دارد. و در شکل‌های مختلف اعم از خاکستری روشن و سیاه تقریباً انبوه شده تا سبز مایل به سیاه دیده می‌شود. دایره انطباق می‌تواند در اندازه‌ها و شکل‌های متفاوت باشد که می‌تواند از بسیار باریک تا بسیار پهن متفاوت باشد که در تمام موارد پهن‌تر بهتر است. نکات کلیدی در مورد دایره انطباق، معمولاً سیاه کهربایی است، اما ممکن است مایل به سبز یا مایل به خاکستری نیز باشد. • به طور معمول به سختی با چشم غیر باز قابل دیدن است. در اندازه‌ها و اشکال مختلف است. شکل آن می‌تواند در امتداد لبه‌های دایره متفاوت باشد می‌تواند صاف، چین خورده باشد.

۴. عنبیه عنبیه در بسیاری از پرنندگان رنگی است و در رنگ‌های متفاوت مانند سرخ، نارنجی، قهوه‌ای، و سرخ تیره دیده می‌شود. عنبیه باید غنی از رنگ و عمیق باشد بعضاً استثناً هم وجود دارد. عنبیه یکی از مهم‌ترین عناصر نشانه چشم است. آشکاری، غنا و عمق رنگ عنبیه همه از خصوصیات‌های مهم عنبیه هستند. • برجستگی‌ها و کتاره‌ها باید وجود داشته باشند.

۵. دایره سلامتی عنصر پنجم و نهایی چشم به عنوان حلقه سلامت یا دایره سلامت شناخته می‌شود. این حلقه خون‌رسانی به چشم را فراهم می‌کند و در شناسایی پرنندگان سالم که قادر به پرواز به مدت 12 تا 14 ساعت بدون خستگی بیش از حد کمک خواهد کرد. این دایره در لبه بیرونی چشم واقع شده است و به رنگ تیره یا سیاه یا مایل به خاکستری دیده می‌شود به جز در پرنندگان سرخ که نوار مایل به سرخ یا رنگ روشن‌تر است.
نکات کلیدی در دایره سلامت، • ممکن است تیره و یا سیاه مایل به خاکستری یا قهوه‌ای مایل به سرخ یا در پرنندگان سرخ به رنگ روشن دیده شود.

انتخاب نشانه چشم

حالا که ما اصول اولیه نشانه چشم را دانستیم از این عناصر به عنوان یک راهنما برای درجه بندی پرندگان استفاده می کنیم. اگر چه علامت چشم معمولا برای مقاصد پرورش استفاده می شود. 99٪ عنبیه چشم پرندگان که با سرعت پرواز دارند بسیار روشن، قوی، سرخ آتشین است. کبوتران که به مسافت متوسط و پرواز بلند دارند رنگ چشم شان بسیار پررنگ می باشد. چشم های مسافت طولانی پرواز دارند دایره های چشم آنها با هم ترکیب شده و در تمام رنگ ها و شکل ها دیده می شوند.

چشمان کبوتر بهتر باید درخشندگی خاص داشته باشند. اکنون در دایره انطباق یک عنصر مهم برای چشم پرندگان اصلاحی خوب یعنی "حلقه درونی" پیدا می کنیم. حلقه درونی چشم خواص بهتر برای کبوتران پرشی نیز است. حلقه های درونی کبوتران دارای خطوط خاکستری روشن و یا سیاه در دایره رنگ هستند. همچنین حلقه های درونی باید همراه با "برجستگی های" قوی با بلنی های رنگه تیره و فرورفتگی در سراسر عنبیه بوده و دایره بیرونی خوب و پررنگ با همان رنگ دایره رنگه یا دایره انطباق باشد. هر کبوتری که مردمک های بزرگ یا کوچک دارد کبوتر خوب نیست، مردمک باید متناسب با بقیه چشم باشد. کبوتران که دایره های چشم کم رنگ باشد نیز خوب نیست. بخصوص اگر شما نسل خوب می گیرید باید متوجه رنگ چشم برجسته باشید.

خلاصه خواص چشم با کبوتر

اساس تصمیمات نباید صرفا متوجه نشانه چشم باشد.

- تمرین و تجربه شما را تکمیل می نماید.
- از نشانه چشم در قدمه اول برای پرورش و دوم برای اهداف پرواز دور استفاده نمایید.
- عنبیه همیشه باید قوی، غنی و عمیق باشد و ما باید فرورفتگی ها و برجستگی ها را در چشم ببینیم.
- دایره انطباق همیشه باید دارای علامت دقیق باشد بخصوص حلقه های درونی.
- دایره های با رنگ آهنی بهترین تولید کننده ها هستند،
- دایره های که رنگ وسیع دارد باید با دایره های بیرونی مطابقت نماید.
- عنبیه سرخ آتشین یک کبوتر را قهرمان پرواز سرعت می سازد در حالی که عنبیه سرخ روشن برای کبوتران که به فواصل دور پرواز می کنند مناسب تر است.
- باید در هنگام مطالعه چشم بسیار مراقب باشید زیرا برخی از خواص می تواند به آسانی به غلطی تفسیر شود و شما می توانید تا پایان کار به اشتباه ادامه دهید، اما اگر شما تمرین و تجارب کافی داشته باشید دستورات فوق برای شما مناسب خواهد بود.

امراض چشم کبوتران و طریقه تداوی آن

درابتدادر مورد علایم و عوارض بیماری چشم کبوتران می نویسم تا خوب با آن آشنا شوید که با عوارض دیگر بیماریهای مشابه اشتباه نشود

عوارض عمومی کبوتران که مبالا به امراض چشم اند

- ۱- ابتدا به صورت تک تنها بین گله دیده می شود و به سرعت اپی دمی (سرایت کننده) می شود
- ۲- عوارض در کبوتران بیمار به این صورت است که کبوتر مدام یک چشم خود را بسته نگه می دارد

۳- کبوتران که هنوز تداوی نشده باشد در مراحل ابتدایی ریز آب چشم میداشته باشد.

۴. آن‌عه کبوتران که مبتلا به امراض چشم شده باشند از طرف صبح چشمش بسته و پلکش باز نمی‌شود

۵- دقت شود در صورت درمان نشدن چشم دیگرش هم مبتلا می‌شود

۶- اگر تداوی نا وقت صورت گیرد بینی کبوتر توسط مایع زرد رنگی بسته میشود

۷- کبوتران مبتلا به امراض چشم عطسه نیز می‌زند

۸- این بیماری بیشتر در اواخر زمستان در فصل بهار رخ میدهد در فصل تابستان هم به علت گرمی هوا و وزش باد گرم نیز دیده شده است.

۹- کبوتر را کسل می‌کند و موجب بی حالی در کبوتر بیمار می‌شود

۱۰- کبوتر بیمار چشم خود را به شانه هایش می‌مالد و منقار خود را باز می‌کند و این کار را به دفعات انجام می‌دهد

تداوی بیماری چشم کبوتران

۱- اگر تعداد بیماران گله زیاد نیست در اولین مرحله بعد از بروز عوارض تداوی را با یک عدد قرص تتراسکلین ۱۰۰ میلی‌گرمه برای کبوتران بیمار شروع کنید این یک عدد قرص در روز کافی می‌باشد در روز بعد برای جلوگیری از سرایت شدن به دیگر کبوتران و هم چنین در مان کبوتران مبتلا شده باید کلیه گله را تحت تداوی قرار داد طوری‌که در کاسه آب کبوتران به مدت ۳ الی ۵ روز باید دوا تتراسکلین با ظرفیت ۵۰۰ میلی‌گرم با مقدار از پودر ویتامین در آب کبوتران به اندازید . (نیم گرام در لیتر) به همراه ۱ گرام در لیتر پودر ویتامین ریخته شود

۲- اگر تعداد کبوتران بیمار گله زیاد است دیگر دادن قرص به صورت جدا جدا خوداری کنید و دارو را با شرایط ذکر شده در بالا با آب مخلوط و داخل جام آب مقابل کبوتران بریزید در این صورت بسیار مؤثر واقع خواهد بود

مراقبتهای و خصوصیات که در هنگام درمان باید رعایت شود شامل

۱- از بیرون آوردن گله به بیرون خانه اکیداً خودداری کنید

۲- از شستشوی دادن کبوتران اکیداً خودداری کنید

۳- جام آب مخصوص هر گله را جدا کنید و علامت بزنید تا با گله‌های سالم جا بجا نشود

۴- از جفت کردن کبوتران بیمار خودداری کنید تا پایان تداوی.

۵- اگر مقدار خورش کبوتر بلند رود مهم نیست فقط دانه زیاد برای آنها پاش دهید

۶- نظافت و پاکی خانه کبوتر را با دقت انجام دهید

۷- آب داخل و بیرون خانه را در هر ۱۲ ساعت تعویض نموده کاسه را شستشوی دهید

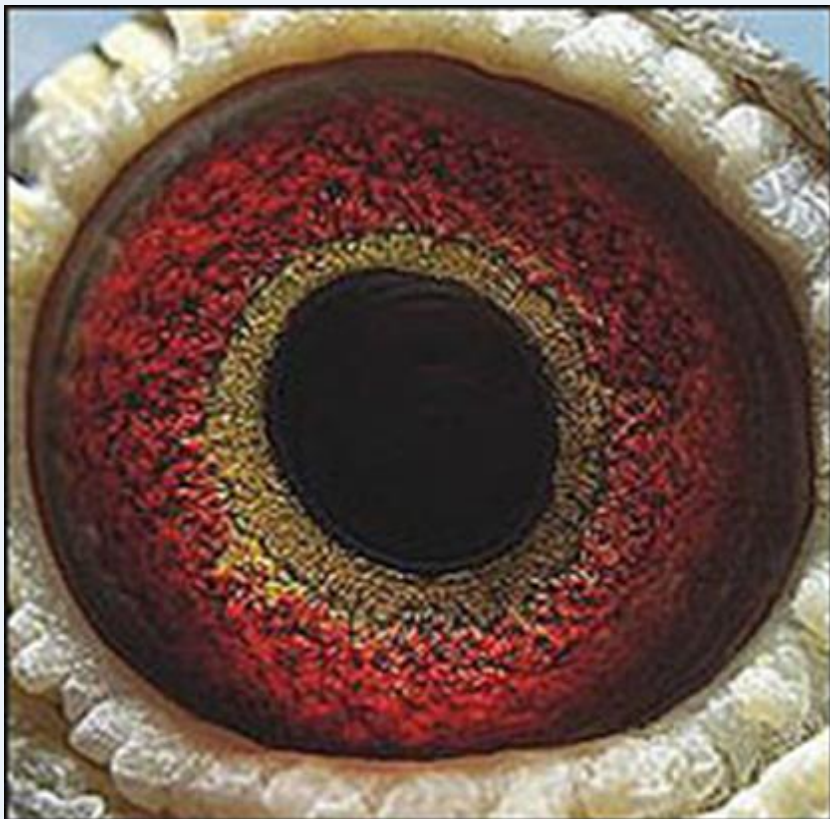
۸- مقداری دانه سبک از صبح مقابل کبوتران تحت درمان بریزید و در غروب کبوتران را کاملاً سیر کنید

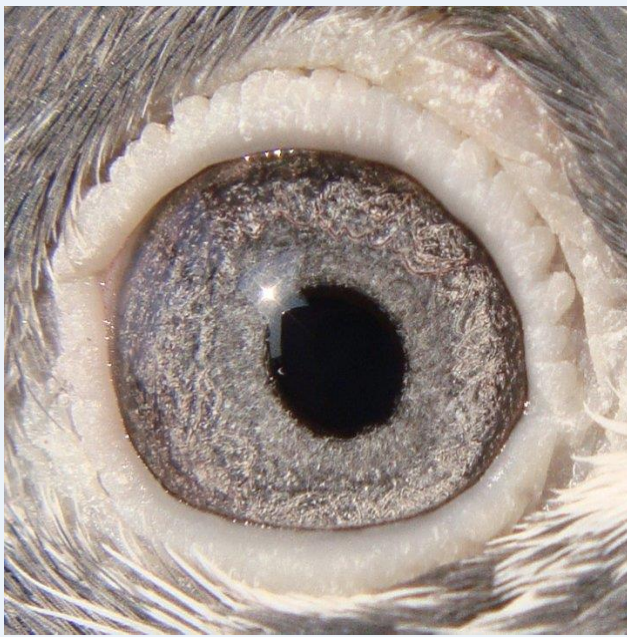
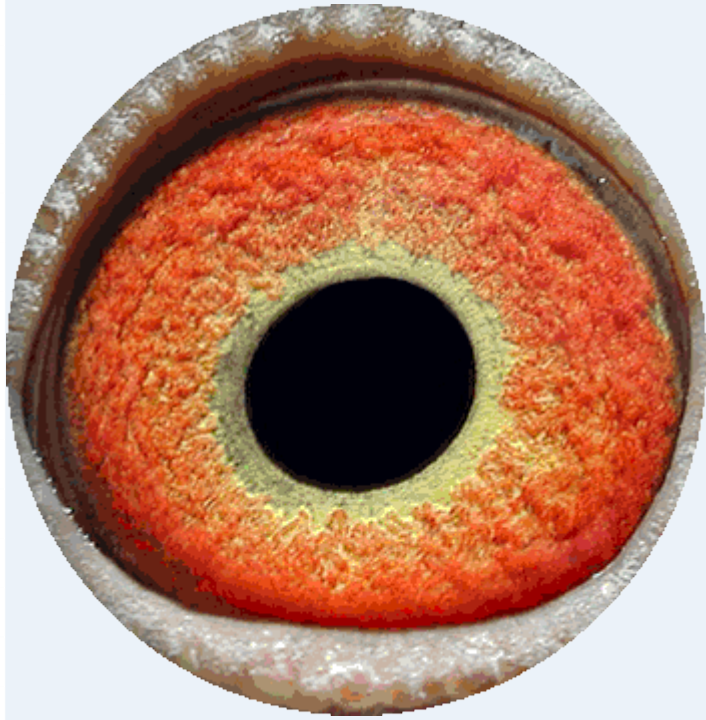
چند نکته مهم دیگر

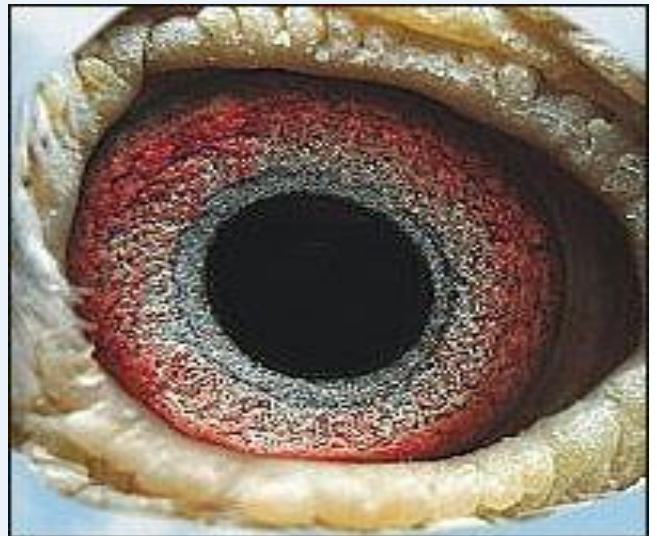
۱- تخم کبوتران جفت شده را در زمان درمان دارویی دور بیندازید

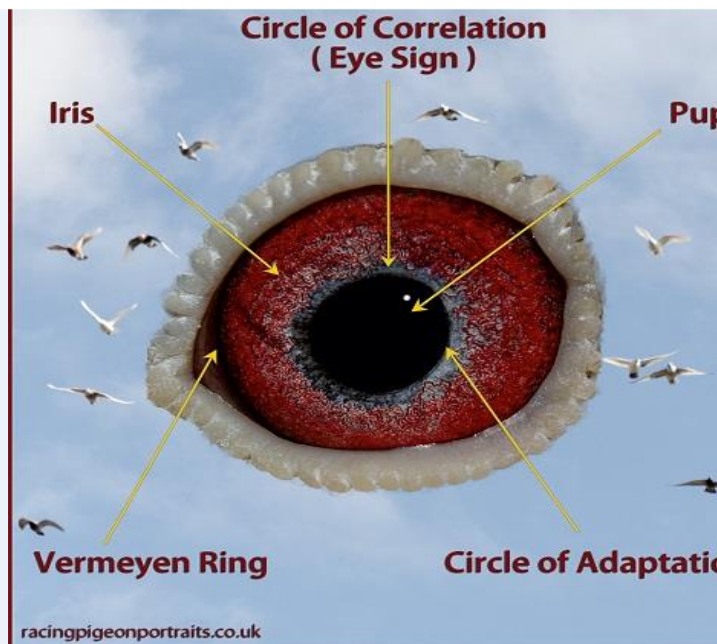
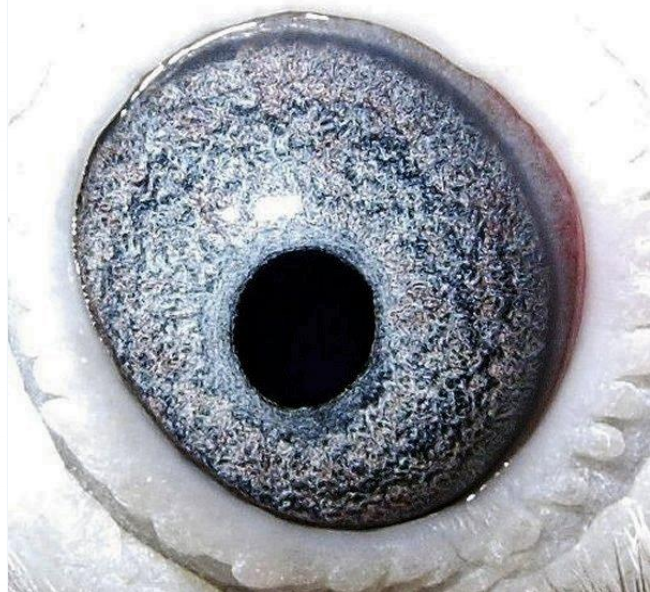
۲- در صورت بروز بیماری تمام کبوتران موجود را مورد مداوا قرار دهید

۳- کبوتران چوپه دار مبتلا شده را نیز در صورت بروز در شب اول قرص بدهید خیلی مؤثر است اگر بیماری ادامه پیدا کرد در جام آب آنها دوا ذکر شده را بریزید.

تشخیص کبوتر نر و ماده

۱. کبوتر نر در دوران بلوغ از خود آوازی سر میدهد همان بمبه قروتو بمبه قروتو بقول معروف کبوتر ماده هم در بعضی از اوقات این آواز را سر میدهد ولی به زیبایی و واضحی کبوتر نر نیست و به سادگی میتوان از روی صدا آنها را تشخیص داد.
۲. روی نول کبوتر نر پندیدگی بیشتری نسبت به پرندگی ماده که عین نژاد باشند وجود دارد.
۳. معمولاً کبوتران نر چهره قوی تری از کبوتران ماده دارند چون ۱ یا ۲ روز زودتر بدنیا می آیند. ولی این همیشه صدق نمیکند چون شرایط تغذیه و آب و هوایی و نژاد در این امر تاثیر مستقیم دارد.
۴. اگر کمی در کبوتر بازی و جوجه کشی از آنها با تجربه شوید میتوانید از تخت سینه آنها جنسیت آنها را بشناسید یعنی پرندگی ماده تخت سینه باز تر از پرندگی نر دارد مخصوصاً که ماده قبل ها تخم گذاشته باشد.
۵. کبوتر را اگر از نول بگیری بال و پر زرد نر و اگر نزد ماده است .
۶. کبوتر را سرچپه نموده در دست خود بگذارید اگر خود را قد راست کرد نر اگر حرکت نکرد ماده است.
۷. تشخیص کبوتر نر و ماده را در دوران چوچه گی فقط میتوان بر اساس زودتر باز شدن تخم ها حدس زد که تخم اولی نر و تخم دومی ماده میباشد. این حرف ۸۵ فیصد درست میباشد.

بلوغیت پرندگی نر و ماده

جوجه ها که پس از ۱۸-۲۱ روز از تخم در می آیند حدود ۳-۴ هفته طول میکشد تا دانه خور شوند و بتوانند خود دانه را به تنهایی بخورند. حتی پس از ۴ هفتگی صداهایی از خود می کشند که به جیق جیق شبیه است ولی تقریباً آنها بعد ۳ ماه دیگر کاملاً بالغ شده و آماده ی شروع رابطه جنسی میشوند. بعضاً کبوتر چوچه میتوانند در کمتر از سه ماه هم بالغ شوند .

جفت گيري کبوتر نر ماده

براي اين كه دوکبوتر را باهم جفت کنید. ميتوانيد آنها را در زير يك لانه چوبي يا يك محفظه کوچک در ابعاد ۴۰ در ۴۰ سانتی بگذاريد تا بيشتر و راحت تر به هم نزديک باشند اين کار را وقتي کنید که غير از اين جفت کبوتر هاي ديگري هم داريد وگرنه لزومي نداره که اين کار و ميتوانيد هر دو آنها را خانه باهم تنها بگذاريد تا باهم جفت بشوند. اگر دوکبوتر نر ماده را ۲ يا ۳ روز روزه ۴ تا ۵ ساعت باهم تنها بگذاريد. بايد باهم جفت ميشوند بعد از آن آنها را در يك محيط باز مثل حويلی خانه رها کنید و خود از دور آنها را زير نظر بگيريد. حتمی بالهای شانرا با تار ببنديد يا بال های شانرا بعد از ۲ شاه پر اول قيچي کنید يا بکنيد که وقت فرار نکنند. وقتي آنها در محيط باز مثل حويلی رها شد شروع به جفت بازی می کنند. هر دو ابتدا نول گيري ميکنند و بعد پرنده ي ماده کمی حالت خوابيده گي به خود ميگيره و بعد از آن پرنده ي نر سوار پرنده ي ماده ميشود بعد از آن هر دو پرنده دم خود را به سمت پايين و سر خود را به سمت بالا با سينه اي کشيده شده اين طرف آن طرف ميکنند در کبوتر هايي که پرهانشان باز است ممکن است بعد از جفت گيري پرنده ي نر مست شده و به پرواز دربياد. اگر در روز ۲ يا ۳ بار از لانه بيرون شود و تنها باشند ۲ يا ۳ بار باهم جفت گيري ميکنند که اين براي تخم گذاري خيلي مفيد است. حالا اگر در همان روز هاي اول پرنده ي نر و يا پرنده ي ماده تمايلي براي جفت شدن نداشتند ميتوانيد براي آن جفت در يك نعلبکی شادانه بريزيد تا هر دو بخورند شاه دانه حس جنسی آنها را تحريك می نمايد. پس از ۲ يا ۳ روز هر دو عاشق همدیگر می شوند و تشنه رابطه جنسی می گردند.

تولید مثل و تکثیر چوچه

از بعد از اولین جفت گیری لانه این دو را طوری در نظر بگیریم که که مادر و پدر و چوچه ها بتوانند در آنجا براحت زندگی کنند یا همان ۴۰ در ۴۰ را در نظر گرفته شود. تخم ها پس از ۱۰ الی ۱۵ روز بعد بیرون می آیند . لازم است در لانه سازی کبوتران را کمک کنیم همچنان در نزدیک خانه او خس خاشاک کمی گاه و چوبکهای خورد را بگذاریم کبوتران از این مواد برای خود خانه می سازند . کمی گل شور نمکی را در نزدیک خانه بگذارید . مادر و پدر روی تخمها بین ۱۸-۲۱ روز میخوابد تا آنها تبدیل به چوچه میشوند.

تغذیه چوچه ها از روز اول الی بزرگ شدن

باید به کبوترنروماده در روز های اول باز شدن تخم ها ارزن یا نان خشک کوبیده شده داد چون دهان کبوتر کوچک است و اگر این کارا کنید بهتر است هر چند که باگندم هم میشود ولی فشار زیادی به کبوتر و جوجه اش وارد می کند .تا روز پنجم این تغذیه را ادامه دهید بعد از ۵روز یک حصه گندم دو حصه ارزن را گد نموده در اختیار پدر و مادر بگذارید تا به چوچه ها بدهند. در روز دهم فقط به آنها گندم و اگر میخواهید آینده چوچه هایی قوی داشته باشد همراه به گندم در روز دهم ماش سیاه . جواری خورد شده چهار مغز خورد شده در اختیار پدر و مادر قرار بدهید تا به جوجه ها منتقل کنند. همچنین میتوانید از مولتی ویتامین مخصوص پرندگان در آب آنها استفاده کنید. که مفید است همچنین گل شور هم برای آنها بگذارید تا برای تخم های آینده ای که میخواهند بگذارند کلسیم آنها تامین شود.

مستقل شدن چوچه ها از پدر و مادر

بعد از این که چوچه هارا در حال دانه خوردن با دهان خود دیدید آنها را از پدر مادر جدا کنید چون آنها دیگر چوچه ها را به چشم فرزندی نگاه نمیکنند بلکه به چشم یک رقیب عشقی نگاه میکنند و ممکن است اگر باهم باشند به هم آسیب بزنند.

آماده شدن چوچه کبوتر ها برای جفت گیری

چوچه ها پس از ۳-۴ ماه به بلوغ کامل میرسند بعد از سپری شدن این مدت به آنها شادانه بدهید تا متحرک شوند یا اصطلاحا مست شوند. هیچگاه خواهر و برادر را باهم جفت نکنید که نطفه ی آنها ناقص یا ضعیف میشود. همچنین حالا میتوانید برای کبوتر های جوان خود نر و ماده انتخاب کنید.

طرز ساخت گل شوری گل مخلوط با نمک

اندازه ی ۲مشت خاک را در ابتدا الیک کنید تا خاک نرم بدست آید . بعد به آن ۲مشت نمک اضافه کنید مقدار نمک و خاک باید برابر باشد . کمی به آن مقداری آب اضافه کنید که مثل گل سخت شود وقتی که گل هنوز تر است روی آن کمی ارزن بریزید تا کبوتران به نوک زدن به آن تشویق شوند.

عشق نر به ماده و استفاده از این عشق برای دیگر مقاصد

کبوتر نر پس از اولین جفت گیری با ماده بسیار زیاد علاقه مند میشود. به طوری که اگر بال های او را باز کنید آنقدر که به او توجه میکند فکر فرار کردن به سر او نمیزند. حالا شما میتوانید پره های کبوتر ماده را قیچی کنید و پره های کبوتر نر را باز کنید و پس از 2 هفته از اولین جفت گیری میتوانید کبوتر نر رو بسیار آرام به بالای پشت بام پرتاب کنید و بعد از این که پشت بام رفت با نشان دادن ماده دو باره به سرعت طرف ماده می آید. کوشش شود این کار در صبح صورت گیرد. این عمل را برای دو هفته انجام دهید کبوتر تان دیگر فرار نمی کند.

پرواز دادن چوچه ها

برای چوچه ها از وقتی که توانستند تا پشت بام پرواز کنند در یک طرف آب بریزید تا آب بازی کنند. پس از آن چوچه هارا با پدرشان در بام رها کنید سپس مادرشانرا برای شان پتکی دهید کبوتر نر با دیدن ماده به پائین می آید همین عمل را یک یا دو هفته اجرا کنید. سپس توسط چوری هر سه کبوتران را پرواز دهید پس از یک چرخ مادرشانرا نشان دهید کبوتر نر به سرعت پائین میشود و چوچه ها نیز بالای بام پائین میشود. اگر نیا مدند دانه به اندازید تا پائین شوند این عمل را تا دو هفته تکرار نماید سپس این کبوتران را در خیل کد کنید دیگر فرار نمی کنند و هم بازی نمی خورند.

گرفتن کبوتر از هوا

کبوتر بازان با تجربه کبوتران تازه پرشی و یا تازه خریده شده را در خیل خود داخل نموده با نشان دادن ماده خیل و دانه کبوتر نا آشنا را تور نموده از آن خود می سازند. شما هم می توانید از چنین کبوتران برای خود تور کنید.

تقسیم بندی کبوتران

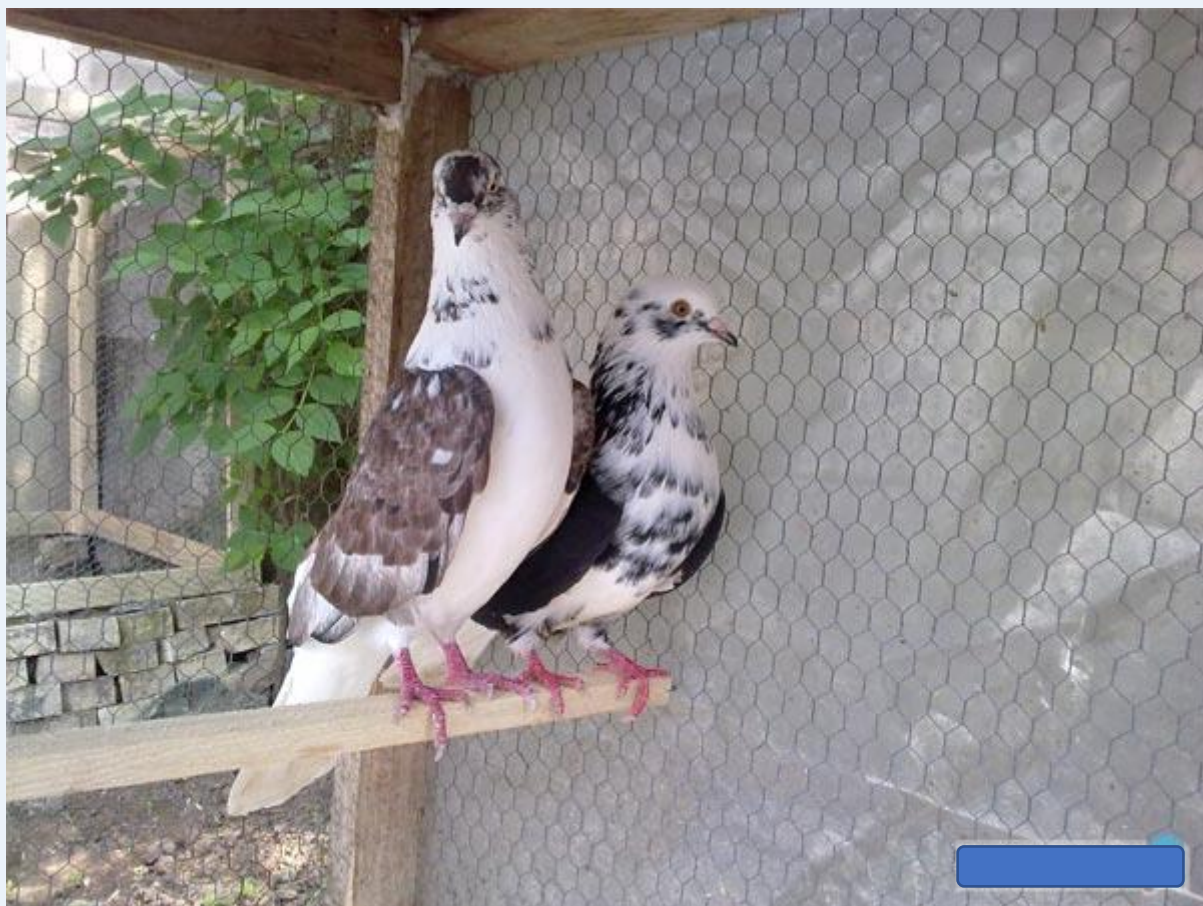
کبوتر ها به دودسته پرشی و چوچه کش تقسیم میشوند در کبوتران پرشی رنگ و یا خوشگلی کبوتر مهم نیست بلکه توانایی آن در پرواز است. در کبوتران چوچه کش معمولا رنگ و خوشگلی خیلی اهمیت دارد و برای جوجه کشی از نژاد های برتر استفاده میکنند.

تقسیم بندی کبوتران پرشی

کبوتران پرشی به دودسته بلند پرواز و تیز پخ پرواز. کبوتران اصلی یعنی کبوتران که بسیار در آسمان بالا میروند که به صورت یک نقطه دیده میشوند. بالهای این کبوتران دراز می باشند. دسته ی دیگر کبوترانی هستند که در فاصله ی حدود 4-5 متر از پشت بام ها پرواز میکنند ولی بسیار از خانه دور میشوند با اصطلاح به تاخت میروند. دسته دوم نول بزرگی دارند و بال هایشان تا سر دم هایشان نمیرسد در ضمن این کبوتران چشم هایی تیز دارند

جفت گیری کبوتران در تصویر

اول دو کبوتر عاشق همدیگر گردیده جفت گیری می نمایند. این دو در مراحل اول نول به نول می شوند.

لانه یابی: یکی از مراحل مهم پیدا کردن لانه مناسب برای تخم گذاری است

جفت گیری

لانه سازی

تخم گذاری

خوابیدن روی تخم ماده ۱۲-۱۸ ساعت نر ۴-۱۲ ساعت

تولد فرزندان
روز اول

روز دوم

روز سوم

روز چهارم

روز پنجم

روز هشتم

روز هفتم

هفته دوم

هفته سوم

هفته چهارم (یک ماهگی)

هفته پنجم

منابع و موخذ که این کتاب از آن نوشته شده

۱. تحقیقات شخص بنده از کبوتر بازان

۲. کبوتر ویکی پدیا فارسی

۳. معلومات عمومی در مورد زندگی کبوتر و انواع آن

http://eol.org/pages/7978/hierarchy_entries/57434233/overview

۴. فیس بوک مالک کفترهای کابل

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100006322659113>

۵. تکسانومی جنس کبوتر در ویبسایت معلومات عمومی در مورد تمام جنس کبوتر

http://www.birds.cornell.edu/?_hstc=75100365.35b486df57395b9cb161b5c3b0974dcb.1488716538320.1488716538320.1488732963806.2&_hssc=75100365.1.1488732963806

[488716538320.1488716538320.1488732963806.2&_hssc=75100365.1.1488732963806](http://www.birds.cornell.edu/?_hstc=75100365.35b486df57395b9cb161b5c3b0974dcb.1488716538320.1488716538320.1488732963806.2&_hssc=75100365.1.1488732963806)

[_hsfp=136720561#_ga=1.87635864.1473589942.1488716536](http://www.birds.cornell.edu/?_hstc=75100365.35b486df57395b9cb161b5c3b0974dcb.1488716538320.1488716538320.1488732963806.2&_hssc=75100365.1.1488732963806)

۶. معلومات در مورد کبوتران کوهی Rock Pigeon

https://www.allaboutbirds.org/guide/Rock_Pigeon/id

۷. معلومات در مورد آردر کبوتران یا Columbidae در ویبسایت ویکی پدیا انگلیسی

<https://en.wikipedia.org/wiki/Columbidae>

۸. تشکر از دوست فیس بوک [Mohammad Ehsan](#) همایون توخی ، گروپ هراتی های با مرام و

رفعت پوپل